

Klasje

Časopis prebivalcev občine Ivančna Gorica
Poletna številka 1998

letnik 4

STUDIO
MARKELJ
FOTO · VIDEO · OPTIKA

1108 Ljubljana, Dolenjska c. 33, tel.: 127 47 27
1295 Ivančna Gorica, Ljubljanska ul. 16
tel./fax: 777 777, 777 573, 778 573

Iz Jernejeve malhe

Da se svet vrta in se v njem dogajajo različne spremembe, ve povedati že vsak otrok. Tisko, kar je bilo nekdanj dobro in zanimivo, mogoče prav danes ni več. Gospodarska aktivnost in tržna uspešnost se tudi v naši občini spreminjata.

Naši nekdanj uspešni tekstilni obrati z velikimi težavami kljubujejo neizprosному konkurenčnemu trgu. V negotovosti so se našli delavci obrata Kroj s Krke. Napovedana reorganizacija dela v obratu Krka je pospešila pogovore, na katerih so bile posredovane informacije, zamisli in iskanje novih poti za sanacije. Vodilni so vedeli povedati, da zaradi oddaljenosti lokacije, slabše tehnične opremljenosti in neustrezne usposobljenosti delavcev obrat ne more več slediti potrebni kvaliteti izdelka, veliki produkciji in nizki ceni. Rešitve se iščejo v veliki meri na zdajšnji lokaciji, izven nje in na koncu tudi v matičnem delu firme v Škofji Loki.

Indos, novi lastnik nekdanjega Sinolesa, se pripravlja na zagon organizacije in nove dejavnosti. Ustvariti morajo nove pogoje, zato je treba začeti z registracijo firme, kar zahteva veliko papirnega dela. Z novim letom naj bi približno 250 delavcev začelo ustvarjati sebi in posredno tudi kraju v prid.

Nekdanji Agrostroj je z novim lastnikom g. Akrapovičem našel uspešnega obrtnika, saj je na zahtevnem trgu našel svoj prostor. Ob širitvi firme bodo še kako potrebni tudi kvalificirani in inventivni delavci.

Občinski prostorski plan je nastajal kar nekaj let. V tem času so se pojavile nove usmeritve in nove potrebe. Pojavili so se novi investitorji, ki želijo vlagati v prostor za javne potrebe in za najrazličnejše usluge.

V teh dneh bo svečano podpisana pogodba med izvajalci in Darsom za izvajanje del na pomožnih objektih avtocestnega odseka Višnja Gora - Bič. Z novim upanjem in novimi težavami, ki jih bo prinesla gradnja, je bil seznanjen občinski svet. Mnoge naše pripombe so bile upoštevane, mnogi ukrepi bodo izpolnjeni pred gradnjo. Dokončni dogovor pa bo pomenil podpis soglasja občine z "avtocesto".

Ko so otroci na počitnicah, se opravljajo investicije in vzdrževalna dela v naših šolah in vrtcih. Sola v Višnji Gori se gradi, projektna dokumentacija za osnovno šolo ob šolskem centru se pripravlja, na šoli Šentvid se zaključuje adaptacija, ki bo omogočila razširitev vrtca na celoten prostor v objektu vrtca v Šentvidu. V prostorih Traiga v Ivančni Gorici so se začela opravljati manjša dela za pripravo začasnega prostora, da bo možen tudi tu dodatni vpis. V Zagradcu pa projektanti delajo zadnje črte, zamisli sprememb, da bo ustreznost zadostila potrebi, tako zdravstvu kot vzgojno-varstvenemu delu. 1. september zahteva nove prostore za malčke, ki bi ob neoperativnem razmišljanju lahko ostali še dolgo časa pred vrati. Le z velikimi besedami, ki jih znova in znova modrujejo učene glave, ne bi prišli daleč, saj se ideja ne konča z besedo, ampak z dejanjem. Pod dela so običajno podpisani avtorji. Pri nas se dogodi, da si dobre plati prilastijo zlagani politiki, slabosti pa se pripisejo ljudem, ki delajo in napake tudi priznajo.

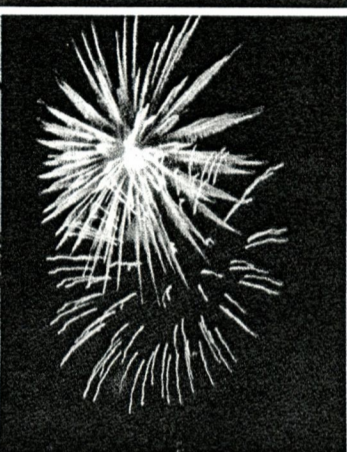
Obisk prijateljev iz Hirschaida v Nemčiji nas je prepričal, da smo lahko zelo ponosni na lokalno zgodovino in lepoto našega kraja. Predolgo ne velja vztrajati na preteklosti, zato je tudi v sedanjosti treba delati za jutrišnjo zgodovino. Če je treba, moramo vse lepote, značilnosti in znamenitosti naše občine na novo odkriti.

To so storili tudi meščanke in meščani Višnje Gore ob praznovanju 520-letnice pridobitve meščanskih pravic. Mestna hiša je z novo obleko spet postala prava lepota med ostalimi objekti starega mestnega jedra. Ponos krajanov - ni kaj!

Meščanom želimo še veliko takih praznovanj.

Župan Jernej Lampret

"NASVIDENJE NA 30. TABORU"

Na letošnjem 29. taboru pevski zboru v Šentvidu je sodelovalo več kot 240 pevskih zborov s 6.000 pevci. Veličasten ognjemet na predvečer tabora.

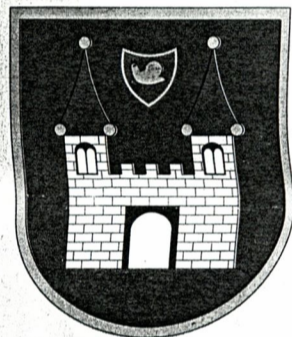
Obiskali so nas prijatelji iz občine Hirschaid

Ogledali so si naše kulturne in turistične zanimivosti in se z nami tudi poveselili. Upajmo, da so odšli domov z dobrimi vtisi.

PODELJENA SO BILA LETOŠNJA OBČINSKA PRIZNANJA

NA LUČARJEVEM KALU TEKMUJE VSAKO LETO VEČ KOSCEV

1478-1998

Krajevna skupnost
Višnja Gora

Višnja Gora praznuje letos 520-letnico, odkar je dobila mestne pravice.

ZADNJA VEST: AVTOCESTA VIŠNJA GORA - BIČ DO KONCA 1999

V ponedeljek, 13. Julija, so v gasilskem domu v Stični slavnostno podpisali pogodbo za pripravljala dela za gradnjo avtomobilskega

odseka avtoceste Višnja Gora - Bič.

Podpisali so ga najvišji predstavniki izvajalcev, gradbenih podjetij: SCT, d.d., Ljubljana, Primorje, d.d.,

Ajdovščina in GIZ Gradis ter Jože Brodnik, predsednik uprave DARS.

Avtocestni odsek Višnja Gora - Bič, je prvi odsek slovenske avtocestne smeri sever - jug, ki so ga s podpisom te pogodbe začeli graditi v okviru Nacionalnega programa izgradnje avtocest v Republiki Sloveniji. Hkrati pa je ta odsek sestavni del evropskega koridorja številka X.

Slavnostnemu podpisu je prisostvoval tudi minister za promet in zveze Anton Bergauer, ki je v svojem nagovoru med drugim povedal, da bo odsek Višnja Gora - Bič dolg približno 11 kilometrov, veljal skoraj 13 milijard tolarjev. Po njegovem zagotovitvi naj bi bila cesta nared do konca naslednjega leta.

PODPIS POGODBE odseka AVTOCESTE VIŠNJA GORA - BIČ

računalniški inženiring d.o.o.
Cesta II. g. odredov 17, Iv. Gorica
tel. : 769-040, fax : 769-045
GSM : 041 / 612-923, 661-972

LaMaS

RAČUNALNIKI: Pentium 150-300 Mhz
TISKALNIKI: InkJet, laserski, matrični
MULTIMEDIA: CD-ROMi, zvočne kartice, zvočniki
PROGRAMSKA OPREMA: Komercialna, uporabna

POZIV VINOGRADNIKOM IN VINARJEM

V skladu z 42. členom Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Uradni list RS, št. 70/97) je v pripravi nov register pridelovalcev grozdja in vina ter kataster vinogradov. Področje bo urejal Pravilnik o načinu vodenja in vsebini katastra vinogradov, registra pridelovalcev grozdja in vina in o minimalnih pogojih za vpis v register (Uradni list SRS, št. 16/78). Po novem zakonu pa so za razliko od starega dolžni vpisati v kataster vinogradov svoje površine tudi tisti vinogradniki, ki svojih pridelkov ne tržijo, če obdelujejo več kot 0,05 ha vinograda (se pravi tudi

Novi pravilnik bo usklajen s predpisi Evropske skupnosti in zato zahteva pri prijavi podatkov v vse štiri evidence nekaj več podatkov kot trenutno veljavni Pravilnik o načinu vodenja registra proizvajalcev grozdja in vina in o minimalnih pogojih za vpis v register (Uradni list SRS, št. 16/78). Po novem zakonu pa so za razliko od starega dolžni vpisati v kataster vinogradov svoje površine tudi tisti vinogradniki, ki svojih pridelkov ne tržijo, če obdelujejo več kot 0,05 ha vinograda (se pravi tudi

oziroma samostojni podjetnik) oziroma v tisti, v kateri se vodi register, če se v vam najbližji ne vodi.

Register se vodi v naslednjih upravnih enotah: Ajdovščina, Brežice, Celje, Črnomelj, Gornja Radgona, Izola, Koper, Krško, Laško, Lenart, Lendava, Ljutomer, Maribor, Metlika, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ormož, Pesnica, Piran, Ptuj, Sevnica, Sežana, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Trebnje, Velenje, Žalec.

Ker je predpogoj za prijavo pridelka (in s tem za dodelitev naziva porekla pridelka) vpis pridelovalca v register in njegovih površin v kataster vinogradov, vas pozivamo, da tisti, ki do sedaj še niste bili vpisani v register, zakon pa to od vas zahteva, in tisti, ki ste že vpisani, pa boste po novem pravilniku dolžni prijaviti manjkajoče podatke in vse nastale spremembe, to svojo dolžnost opravite še pred novo trgatvijo. V nasprotnem primeru bo na upravnih enotah ob prijavi pridelka prihajalo do velikih zastojev ter nepotrebnih komplikacij, ki pa si jih verjetno niti vi niti referenti na upravnih enotah ne želite.

Opozorjamo vas, da se neupoštevanje zakona in pravilnika (če nekdo, ki bi moral biti, ni vpisan v register ali pa ne prijavi vinogradniških površin in ostalih zahtevanih podatkov) kaznuje na podlagi 47. in 48. člena Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina.

Podatke za vpis priglasi na obrazcih, ki jih dobite na upravnih enotah, kjer se vodi register, ter pri predstavnikih kmetijske svetovalne službe.

Kakovostno letino vam želi

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

- Vodile se bodo štiri evidence:
- KATASTER VINOGRADOV, v katerem se vodijo podatki o površinah, zasajenih z vinsko trto;
  - REGISTER PRIDELVALCEV GROZDJIA IN VINA TER PROIZVAJALCEV DRUGIH PROIZVODOV IZ GROZDJIA IN VINA, v katerem se vodijo podatki o pridelovalcih, ki te površine obdelujejo in pridelujejo grozdje, mošt, vino ter druge in stranske proizvode iz grozdja in vina.
  - PRIJAVA LETNEGA PRIDELKA, v kateri se vodi pridelok s teh površin in je skupaj z vpisom v register in kataster osnova za dodelitev naziva porekla temu pridelku;
  - PRIJAVA ZALOG VINA, v kateri se vodi zaloge vina, ki ob pričetku novega vinskega leta ostanejo v kletih.

Na podlagi 8. člena Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Uradni list RS, št. 70/97) se v register vpišejo fizične in pravne osebe, ki

- pridelujejo grozdje in imajo v lasti, zakupu oziroma v drugačni obdelavi 0,05 ha ali več vinograda na ozemlju Republike Slovenije ali manj kot 0,05 ha, če dajejo grozdje, vino oziroma druge proizvode v promet;

- pridelujejo grozdje, imajo stalno prebivališče v Republikli Sloveniji in so imele ob uveljavitvi zakona vinograde v lasti ali zakupu v obmejnih območjih držav, ki mejijo na Republiklo Slovenijo, če prepeljejo grozdje, vino oziroma druge proizvode na območje Republike Slovenije;

- pridelujejo vino oziroma druge proizvode iz kupljenega grozdja, mošta ali vina.

ljubiteljski pridelovalci, ki obdelujejo več kot 0,05 ha, vendar pa tem ne bo potrebno prijavljati pridelka, če ga ne tržijo). Eden od razlogov, zakaj je vpis vseh površin pod vinogradi v kataster vinogradov tako pomemben, je tudi ta, da je v Evropski skupnosti za vsako državo članico določena kvota površin, zasajenih z vinsko trto, ki jo lahko neka država ima. Državi članici se tudi na osnovi površin, zasajenih z vinogradi, ob vstopu v Evropsko skupnost oziroma nekaj let pred vstopom določi kvota površin, ki jih lahko obnovi oziroma na novo zasadi z vinsko trto! Zato želimo v kataster vinogradov vpisati čim več površin, zasajenih z vinogradi, ki jih dejansko imamo.

Če do sedaj še niste vpisani v register, se vpišite na tisti upravni enoti, v kateri leži večina vaših vinogradov oziroma imate v njej vaš proizvodni obrat ali sedež (če ste pravna oseba

GOVEDOREJSKO DRUŠTVO STIČNA

Pred leti ustanovljeno Govedorejsko društvo Stična je ponovno pričelo aktivno delovati pod vodstvom Antona Čebularja, kmeta iz Doba. V tem mesecu smo imeli dve seji upravnega odbora. Največ smo govorili o statutu bodoče Zveze govedorejcev, navodilih vzorčenja mleka in načinu oblikovanja cene kravjega mleka, rejskih ciljih in selekcijskem delu. Na sejo so bili povabljeni: Tone Bergant, dr. vet. med. iz osemenjevalnega centra Preska, Miha Skubic, dr. vet. med. iz veterine Dobro, d.o.o., Franc Škufca, predsednik Združenja za rjavo pasmo Slovenije, in Kmetijska zadruga Stična.

Predstavljeni so bili rejski cilji posameznih pasem. Po zadnjih podatkih na našem območju narašča delež simentalke pasme na račun rjave pasme. Kmetje bi morali bolj slediti rejskim ciljem in se usmerjati v mlečno in mesno rejo. Ob tem je zelo pomemben izbor bikov za osemenjevanje. Vsaka

kmetija mora poznati svoj rejski cilj. Želje po posameznih boljših bikih je potrebno sporočiti vsaj tri tedne pred predvideno osemenitvijo na Veterinarski zavod. Osemenjevalci in mlečni kontrolorji so kmete dolžni seznanjati z izborom bikov za osemenjevanje, za nekatere je potrebno doplačilo, kar je razvidno iz spodnje razpredelnice.

Franc Škufca je predstavil pomen Pasemskih zvez in pomembnost rejskih ciljev. Poudaril je, da se morajo kmetje nenehno izobraževati in se organizirati v društvu bodo lahko izražali svoje želje in potrebe.

Dogovorili smo se tudi, da v jesenskem času organiziramo strokovno ekskurzijo po Sloveniji; obiskali bomo Govedorejsko društvo in kmetije na njihovem območju.

V društvo vabimo vse rejce, ki se ukvarjajo s kmetijstvom, predvsem z živinorejo, in jim ni vseeno, kakšna prihodnost jih čaka na tem področju.

SEZNAM BIKOV ZA OSEMENJEVANJE V LETU 1998/99

RJAVA PASMA - testirani biki s povdarkom na MLEKO:

Ime in št. bika	Doplačilo v SIT	Ime in št. bika	Doplačilo v SIT
SET 110544		VIGO 110764	400
STRIK 110631	400	STRES 110765	800
MELOS 110666	400	BRILI 110766	
METAL 110669		HUB 110768	700
GALIS 110718	400	EKVI 110776	
SINE 110739		IČO 110777	
SAVEL 110740	400	STAN 110807	
FAST 110748			

RJAVA PASMA - testirani biki s povdarkom na MESO:

Ime in št. bika
BULDO 110572
VOGEL 110702
CIVIK 110806

CHAROLAIS PASMA - mesna pasma

Ime in št. bika
FORMIN 160862
BARON 160995
MAJOR 160996

ČRNO-BELA PASMA - testirani biki

Ime in št. bika	Doplačilo v SIT
ČIF 130770	
ČOP 130771	800
KLEN 130772	
BOBER 130773	500
BREG 130774	

LIMOUSINE PASMA - mesna pasma

Ime in št. bika
MORIN 160864
HARIS 160948
UR 160994

Govedorejsko društvo Stična
tajnica: Darja Janežič, kmet. ing.

MOZIRSKI CVETLIČNI GAJ IN KOROŠKA

To je bil cilj izleta, ki smo ga organizirali ob otvoritvi spomladanske razstave cvetja v gaju Mozirje.

Napisali smo plakat in kmalu je bil avtobus zaseden do zadnjega sedeža.

Nad izletom so bile navdušene predstavnice ženskega spola, ki si rade ogledujejo cvetje. Spremili pa so jih tudi moški.

Odpeljali smo se ob 7. uri preko Litije in Trojan do Mozirja. Ker je Koroška nekako oddaljena, smo jo le malo poznali. Ustavili smo se v starem mestu Slovenj Gradec. Tu smo imeli premalo časa, da bi si ogledali vse znamenitosti, katerih ni malo.

Najprej smo si ogledali bivše grajsko poslopje Rotturn, ki je lepo preurejeno in ima v njem sedež mestna občina. Preko glavne ceste smo prišli do muzeja, v katerem so zbrani starinski predmeti in slike nabožne vsebine, edinstvene v Evropi in celo v svetu. Zbirko je več let urejal mestni župnik in častni kanonik, gospod Jakob Soklič (1893

- 1972). V tem muzeju, ki se nahaja v cerkveni stavbi, nas je pričakal sedanji, zelo svetovljanski župnik. Ko smo vstopili, smo bili prijetno presenečeni, saj nas je sprejel s pesmijo En hribček bom kupil. Seveda smo mu vsi pritegnili in pevske zbor je bil tu. Povedal in razkazal nam je veliko zanimivosti. Dalje smo si ogledali cerkev Sv. Elizabete iz 13. stoletja, natančneje iz leta 1251. Poleg te prelepe cerkve stoji še manjša, cerkev Sv. Duha, ki je 200 let mlajša, vendar je poslikana s prečudovitimi freskami slikarja Andreja iz Ottinga. V tej cerkvi so sodili nepokornim meščanom in jih takoj tudi kaznovali.

V času našega obiska je bila odprta galerija likovnih umetnosti. Potekala je 12. razstava domačih in umetnostnih obrti kovaštva, čevljarstva, medičarstva in svečarstva, lesarstva in oglarstva.

V Slovenj Gradcu in okolici so se rodili in ustvarjali: baročni slikar Strauss, skladatelj Hugo Wolf, pes-

nik Ernest Goll, kipar Franc Bernekar, pisatelj Franc Ksaver Meško in Ljuba Prenerjeva ter pisatelj Prežihov Voranc, pa tudi danes znani slikarji Jože Tisnikar, Karel Pečko, Bogdan Borčič, Franc Berhtold in drugi.

Mislinjska dolina odpira še mnogo zanimivih stvari, od športnega letališča, smučišč do številnih turističnih kmetij, ki imajo lepe penzije v hribovskih vasicah, s katerih se ponuja prelep razgled.

Če vam bo čas dopuščal, si oglejte te kraje, ki ponujajo še mnogo, mnogo več od opisanega, le da se vsega v enem dnevu ne da obiskati.

Preživeli smo lep sobotni dan in se vrnili domov dobro razpoloženi in spet bogatejši ob spoznavanju lepote naše dežele.

Za TD Šentvid pri Stični
Milka Hrovat

M-KZ Stična vam v samopostrežnih trgovinah v Ivančni Gorici, Zagradcu, Radohovi vasi in na Muljavi po akcijskih cenah nudi:

OLJE CEKIN, KAVO BAR, PIVO V PLOČEVINKAH, PRAŠEK AVA, LUČKE IN KORNETE ZA VROČE DNI in še vrsto drugih artiklov po izredno ugodnih cenah.

Mesar Vojko pa vam poleg ostalega mesa v mesnici in delikatesi v Ivančni Gorici nudi specialitete za žar in razne vrste mesnih izdelkov.

PRIDITE IN SE PREPRIČAJTE!!

M-KZ STIČNA

DRŽAVNE FINANČNE INTERVENCIJE ZA LETO 1998 ZA RAZVOJ KMETIJSTVA TER PROIZVODNJE HRANE

Uradni list Republike Slovenije št. 46 z dne 19. 6. 1998 prinaša Uredbo o uvedbi finančnih intervencij za ohranjanje in razvoj kmetijstva ter proizvodnje hrane za leto 1998.

Podpore so v glavnem enake kot v prvem polletju, višja je le tista za kg prirasta žive teže goveda.

- I. polletje
- hribovska območja 15 SIT za kg žive teže,
  - gorske, višinske, strme kmetije in kraško območje 20 SIT za kg.
- II. polletje
- hribovska območja 20 SIT na kg prirasta,
  - gorske, višinske, strme kmetije in kraško območje 40 SIT za kg prirasta žive teže.

Prav tako je že letos v uredbi napisano, da bo v letu 1999 podpora za žival, ne več za kg prirasta. Ponovna uredba prinaša subvencioniranje obresti od posojil za financiranje tekoče kmetijske proizvodnje.

Regresirala se bo realna obrestna mera, največ do višine 6 % letno, in sicer za kredite od 1. 1. 1998 do 30. 9. 1998.

Ker je gradivo zelo obširno, veliko je razpisanih postavk za različne podpore, obveščamo vse kmetovalce, da smo vam z dodatnimi informacijami na voljo v Kmetijski zadrugi Stična oz. v Kmetijski svetovni službi, enota Ivančna Gorica, ter v Hranilno-kreditni službi Ivančna Gorica.

Milena Vrhovec

DEJAVNOST ŽUPANSTVA V MAJU IN JUNIJU

4. 5. 1998
- Razgovor na Ministrstvu za šolstvo in šport - sofinanciranje gradnje OŠ v Višnji Gori
  - Knjižničarska dejavnost v občinah Dobrepolje, Grosuplje, Ivančna Gorica (razgovori na ravni županov)
6. 5. 1998
- Seja upravnega odbora Medobčinskega sklada za razvoj malega gospodarstva
7. 5. 1998
- Seja organizacijskega odbora za izvedbo kolesarske dirke Po Sloveniji 1998
18. 5. 1998
- Glasbena dejavnost in njena problematika (razgovori na ravni županov)
25. 5. 1998
- Razgovor s predstavniki nosilcev turizma v dolini Krke
27. 5. 1998
- Razgovori s predstavniki investitorjev - gradnja AC in obravnava zahtevkov prizadetih KS v občini Ivančna Gorica
29. 5. 1998
- Srečanje z mladimi pesniki in pisatelji na Muljavi
1. 6. 1998
- Razgovor s KS Višnja Gora (praznovanje obletnice mesta)
  - Razgovor s podjetnikom g. Akrapovičem
8. 6. 1998
- Seja Komisije za mandatna vprašanja, volitve, imenovanja in priznanja
  - Seja Komisije za statutarne-pravna vprašanja
  - Usposabljanje tekmovalne ekipe prve pomoči pri OŠ CZ (udeležba na regijskem tekmovanju v Litiji)
20. 6. 1998
- Regijsko tekmovanje enot prve pomoči Litija
26. 6. 1998
27. 6. 1998
28. 6. 1998
- Obisk gostov iz Občine Hirschaid

Pripravil: Vinko Blatnik

OD FUŠARJA DO OBRTRNIKA

ŽE JULIJA LICENCE TUDI ZA JAVNE PREVOZE S TOVORNIMI MOTORNIMI VOZILI DO 3,5 TON

V aprilu letos je izšel predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o prevozih v cestnem prometu, kar bo prineslo novost, da bodo morali vsi, ki se ukvarjajo z javnimi prevozi do 3,5 ton, pridobiti licenco.

Predvideva se, da bo zakon pričel veljati že julija letos, rok za pridobitev licence pa bo konec marca 1999.

Postopek bo enak kot za avtoprevoznike, ki to listino že imajo, prav tako bo enak strošek postopka pridobitve, to je okoli 80.000 SIT.

Pogoj izobrazbe ni predpisan, opraviti pa bo treba preizkus znanja.

Pri pridobitvi licence so izvzeti prevozi z vozili, ki so namenjena potrebam javne varnosti, obrambe in potrebam državnih

organov, prevozi s poštnimi in intervencijskimi vozili ter prevozi za medicinske in humanitarne namene.

Licence so predvidene tudi za prevoze za lastne potrebe, ki zajema vse vrste prevozov, ki jih posameznik opravlja zase ali za potrebe lastnega gospodinjstva.

To na primer pomeni, da bo moral mesar ali serviser, ki za svojo dejavnost uporablja tovorno motorno ali kombinirano vozilo, pridobiti licenco za takšne prevoze.

Obrtna zbornica Slovenije je predlagala, da za prevoze za lastne potrebe licence ne bi bilo treba pridobiti.

Po uveljavitvi navedenega predloga zakona bom o pogojih za pridobitev licence in o tem, ali je bil predlog zbornice sprejet, pisala v prihodnji številki.

NOVO O POGOJIH STROKOVNE IZOBRAZBE V GOSTINSTVU

Z 12. junijem letos je pričel veljati Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o minimalni stopnji izobrazbe oseb, ki opravljajo dela v gostinski dejavnosti.

Doslej so morali bodoči gostinci, ki niso imeli gostinske izobrazbe, opravljati preizkus znanja, vendar je bil pogoj za pristop k le-temu, zaključena srednja šola oz. V. stopnja strokovne izobrazbe. Po novem pa je pogoj izobrazbe za pristop k preizkusu znižan s V. na IV. stopnjo.

To pa pomeni, da preizkus znanja lahko opravljajo vsi, ki imajo končano 3-letno poklicno šolo oz. so dosegli IV. stopnjo strokovne izobrazbe.

Zakaj je bil minister za malo gospodarstvo in turizem tako »radodaren«, lahko samo ugibamo. Saj doslej, kolikor se spominjam, še ni bilo primera, da bi zakonodajo

spreminjali na nižje, to je, za uporabnike ugodnejše pogoje, ampak ravno obratno.

Naslednja sprememba pa je tudi, da pogoja strokovne izobrazbe ne bo potrebno izpolnjevati tistim, ki so se odločili za opravljanje dejavnosti:

- za pripravo in strežbo enostavnih jedi (pečen kostanj, pečen krompirček, pokovka, vroče hrenovke ipd.) in pijač zunaj gostinskega obrata (na javnih prireditvah, sejnih, med turistično sezono ipd.)
- za opravljanje gostinske dejavnosti v planinskih domovih, ki niso dostopni preko celega leta z osebnimi avtomobili ali z žičnicami za prevoze oseb ter
- za opravljanje gostinske dejavnosti s ponudbo pijač ali napitkov iz avtomatov.

Pripravila: Jelka Božič

MOŽNOSTI POKLICNE ODLOČITVE ZA TRILETNI PROGRAM POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA

Po sprejetju nove šolske zakonodaje leta 1996 ima človek na prvi pogled občutek, da je to ena sama zmešnjava. Res je, da vsaka sprememba prinese veliko negotovosti in je potrebna velika mera prilagodljivosti, predvsem pa mora biti človek kar se le da informiran oziroma seznanjen s njo. V današnjem času je informacij veliko, le poiskati jih je treba. Na področju šolstva je veliko sprememb in novosti: devetletna osnovna šola, različne oblike poklicnega šolanja, celoletni dualni način, tehniške srednje šole z zaključnim izpitom, strokovne gimnazije z maturo in klasične gimnazije, poklicni tečaji in višje ter visoke strokovne šole.

Oglejmo si eno od možnosti poklicne odločitve za triletni program poklicnega izobraževanja kar na praktičnem primeru.

Dekle hoče postati frizerka in fant mizar. Kakšne možnosti imata, da se izučita za omenjena poklica?

Oba imata na razpolago dva načina šolanja: ali se odločita za šolski sistem, kar pomeni, da se izobražujeta samo v šoli, praktično znanje za poklic pa pridobita v šolskih delavnicah in le minimalno (tri tedne) v obratovalnicah.

Lahko pa se odločita za dualni način izobraževanja, ko se v šoli pridobi splošna znanja in strokovno teorijo, praktičnega dela pa se nauči v obratovalnici pri obrtniku.

Poklic mizar.

Prvih 250 vajencev je že v obratovalnicah. Za šolanje jeseni je bilo razpisanih 329 prostih učnih mest, registriranih učnih pogodb pa je okrog 137 (stanje v registru učnih pogodb na Obrtni zbornici Slovenije na dan 31.5.1998). Vpisati se je bilo mogoče na srednje šole v Mariboru, Novem mestu, Ljubljani, Škofji Loki in Novi Gorici. Tu ne

smemo pozabiti, da se tja hodi le v šolo, praktično delo pa poteka običajno v domačem kraju, saj si vajenec učno mesto najde v bližini svojega doma. V povprečju se šola v razmerju 3 : 2, to pomeni 3 dni v obratovalnici, 2 dni v šoli.

Kdor se npr. šola za kuharja, je v prvem letniku 12 tednov v obratovalnici in 30 tednov v šoli, v 2. letniku 24 tednov v obratovalnici in le 18 tednov v šoli ter v 3. letniku 23 tednov pri obrtniku in 17 tednov v šoli.

Vendar pa je razvrstitev različna od poklica do poklica.

Poklic frizer.

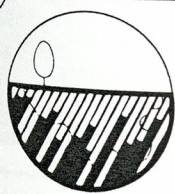
Vajenka bo npr. dekle postala šele to jesen, ker je izobraževalni program prenovljen in je bil sprejet na Strokovnem svetu za poklicno in strokovno izobraževanje šele spomladi letos. Bodoča vajenka pa bo lahko obiskovala šolo v Ljubljani, Celju, Mariboru ali Kopru.

Razpisanih je bilo 270 učnih mest, registriranih pa je bilo 145 učnih pogodb (stanje 31.5.1998).

Seveda je pri tej odločitvi zelo važno, da bo sklenjenih dovolj učnih pogodb za posamezni poklic za določeno srednjo šolo. Vprašanje je torej, če bodo vse šole lahko tudi izvajale pouk za razpisano število učencev. Če bo vpis premajhen, bodo šole na priporočilo ministrstva za šolstvo in šport skušale združevati oddelke glede na območja oziroma regije.

Naslednjič bomo spoznali učno pogodbo: kdaj se jo lahko prekine, kako je z vračilom nagrade in do kakšnih povračil stroškov je vajenec upravičen.

Pripravila: Majda Može

zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje grosuplje, d.o.o.
taborska 3, 1290 grosuplje

UREDIMO VAM KUPOPRODAJO VAŠE NEPREMIČNINE

- CENITEV NEPREMIČNIN
- SKLENITEV KUPOPRODAJNE POGODBE
- UREDITEV DAVČNIH OBVEZNOSTI
- ZEMLJIŠKOKNJIŽNI PREPIS
- PROJEKTIRANJE STANOVANJSKIH, POSLOVNIH IN GOSPODARSKIH OBJEKTOV

telefon:

(061)

763-078

(061)

762-246

Ob občinskem prazniku je imel občinski svet občine Ivančna Gorica slavnostno sejo v Domu kulture.

PODELILI SO LETOŠNJA OBČINSKA PRIZNANJA

V kulturnem programu pred slavnostno sejo sta na ploščadi pred Novo ljubljansko banko nastopili Godba iz Stične, folklorna skupina Vidovo iz Šentvida in plesne skupine KD Ivančna Gorica. V Domu kulture pa so slavnostno sejo popestrili pevci iz Višnje Gore in otroci ivanškega vrtca.

Z zlatim grbom občine Ivančna Gorica je bil odlikovan samostan Stična. V imenu samostanske skupnosti ga je sprejel opat dr. A. Nadrah. Prosili smo ga za kratko izjavo.

LJUDJE DOBRE VOLJE LAHKO ŽIVE V MIRU IN SOŽITJU

Na začetku bi rad poudaril, da to odlikovanje zelo cenimo. Takoj smo ga vključili med eksponate, ki so na ogled na razstavi ob stoletnici obnove samostanskega življenja v stiški opatiji.

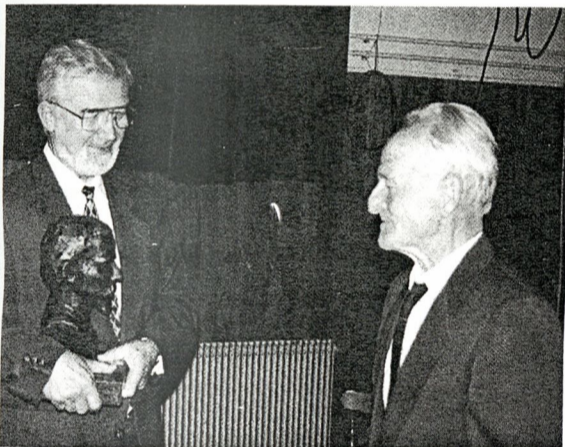
Za nas je to priznanje cistercijskemu redu, ki že 850 let sooblikuje slovenski duhovni, kulturni in

gospodarski prostor. Gre torej za priznanje neštetim znanim in neznanim posameznikom, ki so v duhu ustanoviteljev stoletja delovali v stiški samostanski skupnosti. Veseli nas, da se vsi zavedamo, da daje ravno samostan s svojo kulturno-zgodovinsko dediščino občini pomen in težo tako v slovenskem kot tudi širšem evropskem prostoru.

Istočasno pa vidimo v tem priznanju tudi dokaz, da ljudje dobre volje ob spoštovanju drugačnosti lahko žive v miru in sožitju ter si medsebojno pomagajo. V strpnem dialogu in medsebojnem spoštovanju raste tudi moč in lepota življenja, ki nas vse brez razlik osrečuje.

Zapisala: M. Ficko

JURČIČEVA NAGRADA ANTONU TEKAVCU

vojni in dela še danes), amaterski igralec - to so najbolj skopi podatki o Jurjevem Tonetu.

Njegova ljubezen do igranja sega kar precej nazaj, ko je 1964 leta prvič zaigral Krjavlja. Zvrstili so se še drugi liki: Frtnatek Tihotapcu, v Domnu je igral Urha s Kastela, v Rokovnjačih vlogo pisarja in v Juriju Kozjaku resno vlogo opata.

Vse njegove vloge so bile odlične in opažene ter tudi nagrajene v širšem slovenskem prostoru. Prejel je najvišjo nagrado, ki jo lahko prejme amaterski igralec.

Tesno je povezano delo Jurjevega Toneta z Jurčičevo domačijo na Muljavi, ki predstavlja pomemben slovenski kulturni, zgodovinski in literarni spomenik. Kjerkoli ga danes srečujemo, ostaja kljub svojim 77 letom g. Tekavec še vedno neponovljivi Krjavelj, dobrodušneš in hkrati igriv ter hudomušen Tone.

V mozaik življenjskega dela Jurjevega Toneta dodajamo tudi našo Jurčičevo nagrado za leto 1998.

JURČIČEVA NAGRADA MARKU TRATARJU

Med prejemniki letošnjih občinskih priznanj in nagrad je tudi Marko Tratar iz Vira pri Stični, sicer študent FDV. To pot se nagrada namenja mlademu šahovskemu entuziastu, ki je v svoji sicer kratki tekmovalni karieri dosegel zavidljive uspehe. Bil je pionirski šahovski prvak Slovenije, leta 1990 je postal prvi slovenski državni mladinski šahovski prvak. V letu 1992 je bil član olimpijske reprezentance na Filipinih. Nekaj let kasneje, 1997, pa je dosegel tri najvidnejše rezultate:

- najboljši posameznik na univerziadi v Argentini, kjer je nastopil kot član državne slovenske reprezentance;
- kot član državne reprezentance, kjer je slovenska reprezentanca postala srednjeevropski pokalni prvak, je bil proglašen za najboljšega posameznika;
- višek kariere pa je dosegel, ko je postal članski državni prvak.

Mlademu ambasadorju šaha želimo veliko uspehov!

JURČIČEVA NAGRADA VIZ-u Višnja Gora

Vzgojno-izobraževalni zavod Višnja Gora je ustanova, ki že vrsto let deluje na območju naše občine. V svoje delo vključuje mladostnike, ki jim bivalno okolje ni nudilo tistega, kar bi jim lahko in so se kot osebe s predznakom neurejenosti znašli v Zavodu, ki naj bi jim pomagal in jih vrnil v normalno vsakdanje življenje.

Pedagoški, andragoški delavci in defektologi so v marsičem prispevali, da se je število mladostnikov z odklonilnimi lastnostmi zmanjševalo, pa tudi, da se je vse več mladih ljudi vendarle vključilo v normalno življenje.

Posebej je treba poudariti vpetost Zavoda v življenje Višnje Gore. Opaziti pa je tudi izjemno dobro vključevanje Zavoda v področje

tovrstne dejavnosti v širšem slovenskem prostoru. Metode dela znotraj Zavoda se prilagajajo novim strokovnim in drugim prijemom ter metodam. Razširitev dejavnosti in vključevanje tudi drugih, ki želijo usposabljanje, kaže na to, da omenjena ustanova sledi času in razvoju.

Z veseljem in ponosom izročamo nagrado Josipa Jurčiča za leto 1998.

OBČINSKA PRIZNANJA IN NAGRADE SO PREJELI:

- **Zlati grb** občine je bil podeljen samostanu Stična.
- **Nagrada Josipa Jurčiča** so prejeli:
Anton Tekavec,
Marko Tratar in
Vzgojno izobraževalni zavod Višnja Gora.
- **Plaketo Antona Tomšiča** je prejel Andrej Agnič.
- **Naziv častni občan** je bil podeljen Hubertu Patzeltu in Avgustu Likovniku

PLAKETO ANTONA TOMŠIČA JE PREJEL ANDREJ AGNIČ

ANDREJ AGNIČ ali časopis, v katerem naj bi se vsak našel

DOBER novinar:

- je 24 ur dnevno v službi,
- registrira vse, kar vidi in sliši,
- na videz še tako nepomembne dogodke posreduje bralcem,
- pri svojem delu je pošten (kar ni vedno lahko) in objektivni,
- preverja informacije in upošteva vse plati medalje.

Takole sva se pomenkovala z urednikom Klasja, rojenim Novomeščanom in naturaliziranim "Lučencem". Svojo novinarsko kariero je začel kot fotoreporter pri TT in Mladini, kasneje pa nadaljeval kot novinar pri Delavski enotnosti, kjer jo je tudi zaključil in se za stalno naselil na Lučarjevem Kalu. Kako je pravzaprav začel v naš konec, sem ga spraševala. Vsa leta je poročal s šentviškega tabora pevskih zborov, pa je obenem tudi iskal in našel preprosto "zatočišče", kamor se je ob koncu tedna lahko umaknil novinarskim stresom in postal spet "normalen" človek.

Pa ga je tudi tu zadela neusmiljena novinarska usoda: na prigovarjanje in prošnje znancev je pristal, da bo pomagal postaviti na noge občinsko glasilo. No, predvideno eno leto se je raztegnilo že na štiri. Kaj v teh štirih letih nikoli ni bil v skušnjavi, da bi se poslovil od Klasja?...

Neštetokrat, saj je bil in je, žal, še vedno tako rekoč "fant za vse". Pri glasilu, kjer v glavnem sodelujejo novinarski amaterji, je drugače kot pri profesionalcih. V takih uredništvih ima vsak svojo natančno določeno nalogo, pri Klasju pa je Andrej Agnič glavni, odgovorni in tehnični urednik, pa še fotoreporter in poročevalec, pogosto tudi tajnica uredništva. Ko je začel z urejanjem Novičarja, kasnejšega Klasja, je občinskim možem povedal, kako si predstavlja dobro občinsko glasilo...

Dober občinski časopis po njegovem mnenju pokriva prav vsa področja življenja v občini in piše o vsem, kar ljudi zanima, kjer vsakdo lahko najde

nekaj zase. Seveda je to ideal, ki ga ni vedno lahko uresničiti, toda dober urednik in sodelavec se za to vsaj trudi. Nekateri mu očitajo, da ne mara političnih strank. To odločno zavrača. Pove pa, da je proti temu, da bi bil občinski časopis glasilo ene same ali dveh večinskih strank ali pa celo poligon za politično obračunavanje. Pred časom je ustanovitelju predlagal in tudi dosegel, da ima v vsaki številki vsaka od registriranih strank (ne le tiste, ki so zastopane v občinskem svetu) pravico poročati o svojem delu ali o svojih programih na približno eni tipkani strani. Odziv strank je bil kaj skromen.

Kaj pa novinarska objektivnost? Ja, če hočeš biti objektivni, ljudi, o katerih pišeš, ne smeš preveč dobro poznati, ne smeš se na nikogar navezati, zato je delo novinarja težko. Kaj pa cenzura? Ali tudi na občinskem nivoju obstaja? Ne, gotovo ne, v klasičnem pomenu besede. Pri svojem uredniškem delu sem samostojen in mi nihče ničesar ne predpisuje. Seveda pa ima lahko cenzura tudi druge oblike. Novinarju ni vedno lahko priti do potrebnih informacij, da bi o stvareh pisal objektivno. Pogosto nismo pravočasno ali pa sploh nismo obveščeni o stvareh.

Če bi želeli res dober časopis, bi morali imeti čim več in čim hitreje informacije. To pravim tudi našim bralcem, ne le občinskim možem. Mnogi dogodki, o katerih bi še pravočasno pisali, bi bili lahko spodbuda za sodelovanje med ljudmi v naši občini. Tako bi bili vsi bolj zadovoljni in vsem bi nam bilo bolje.

S to mislijo sva zaključila modrovanje v sobi uredništva na podstrešju Sokolske ulice 1. Potem sva se preselila čez cesto in ob kavi in sladoledu odkrivala, da bi se pravzaprav morala poznati že od prej... Iz časov, ko sva v davnih študentovskih letih oba sodelovala z reportažami pri Mladini.

Pogovarjala se je M.A. Ficko

Županu Občine Ivančna Gorica, g. Jerneju Lampretu, čestitamo ob njegovi 50-letnici. Želimo mu zdravja in še na mnoga leta.

Na podlagi sklepa in odloka podeljujemo

NAZIV ČASTNEGA OBČANA AVGUSTU LIKOVNIKU

Izjemne naravne, kulturne in športno - turistične možnosti razvoja naše občine so marsikoga tako prevzele, da si je tu uredil svoj dom in zaživel polno življenje.

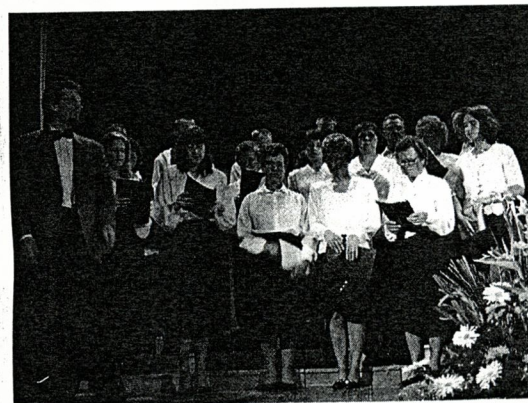
Avgust Likovnik, Ljubljčan, vendar z vsem srcem Krčan. Sicer gospodarstvenik, športnik in danes član olimpijskega komiteja Slovenije, kegljaški funkcionar, je svoje delo na Krki usmeril v željo in cilj, kako dolino prebuditi in ji dati tisto, kar si naša dolinjska lepota, ki je hkrati najdaljša slovenska reka, zasluži. Skupaj z vodstvom krajevne skupnosti in ostalimi dejavniki si je prizadeval, da je v kraju našla svoje mesto marsikatera nova prireditev, kot npr. spust kajakov po Krki, tekmovalje harmonikarjev, dan ribičev, Jurčičeva pot, ki je doslej obšla izvir Krke, ureditev krške jame in še kaj. Povsod tu najdemo g. Avgusta kot soorganizatorja in človeka, ki zna prisluhniti težavam in je pripravljen sodelovati pri vsem, kar pomeni korak v razvoju kraja ali občine. Posebno skrb namenja načrtom za pospeševanje tako turizma kot športa in kulture v smislu celotne ponudbe občine. Urejena krška

jama, ki jo obišče vedno več obiskovalcev, narekuje hitrejše organiziranje vseh dejavnikov. V pripravi je ustanovitev turistično-informativnega centra občine, kar se bo glede na naravo dela današnjega prejemnika zagotovo tudi zgodilo.

Svoja prizadevanja, kako ohraniti bivalno okolje, skrb za naravo in to vnašati v naše programske cilje, prenaša kot predsednik občinske turistične zveze tudi na ostala turistična društva v občini. S sodelavci skrbi, da organizirane skupine, ki prihajajo v našo občino, najdejo zadovoljstvo in potrebno pozornost. Posebno opazno je njegovo sodelovanje pri vseh promocijskih nalogah naše občine (sejem AA, projekt kulturne dediščine) in izdajanju najnovejših edicij. Kot opazovalec naše občine in oblikovalec se smelo vključuje v pripravo in izdajo preglednih, preglednih in turističnih kart, v opremljanje reklamnih in promocijskih tabel.

Pri vsem tem delu je današnji slavjenec nepogrešljiv in ob tej priliki mu zaželimo še mnogo dobre volje in sodelovanja.

Občinski praznik in slavnostno sejo so popestrili stiški godbeniki, pevci iz Stične, folkloristi in najmlajši iz otroškega vrta Ivančna Gorica.

P.S. Nekatere od dobitnikov priznanj smo v Klasju že predstavili, nekatere pa bomo v prihodnjih številkah.

Na podlagi sklepa in odloka podeljujemo

NAZIV ČASTNEGA OBČANA HUBERTU PATZELTU

STIŠKA DOBROTNIKA ALI VEČNA MLADOST

Srednjeveški zapisi o stiškem samostanu pogosto omenjajo dobrotnike, ki so samostanu pomagali na ta ali oni način. Da se je nekaj podobnega zgodilo tudi v našem stoletju, samo dokazuje, da se niti časi niti ljudje nismo veliko spremenili.

Pred 25 leti so se v Ebrachu, kjer je gospod Hubert vodil šolo, pripravljali na jubilejno razstavo ob 850-letnici ustanovitve njihove cisterce, ki pa žal ni več naseljena. Z ženo sta kot turista obiskala vseh 27 samostanov, ki jih je Ebrach ustanovil v Nemčiji, Avstriji, na Češkem, v Švici in Sloveniji. Od teh jih je večina že opuščena, le v osmih še žive cistercijani. Ko sta odhajala v Slovenijo, o Stični nista veliko vedela. Pričakovala sta nenaseljene, propadajoče stavbe.

"Kar sprašujate, saj smo vendar svobodni ljudje."

Tako je tujima obiskovalcema odgovoril p. Simon Ašič, ko sta ga vprašala, če bi se hotel pogovarjati z njima. Tako so odgovarjali le redki v deželah, kjer so življenje sodržav-

janov krojili komunisti. Na nemška gosta je ta življenjski in državljanski pogum naredil izreden vtis. Po drugi strani pa sta lahko videla, v kako skromnih, da ne rečemo nemogočih bivalnih razmerah so živeli takrat stiški cistercijani, saj je bila večina stavb še podržavljenih in slabo vzdrževanih. Dohodkov niso imeli tako rekoč nobenih, osem ljudi, med njimi starejši, je živelo v izredni skromnosti oz. revščini. Ko sta se vrnila domov, sta takoj organizirala pomoč. V nekem samostanu so odkupili pečico za peko hostij in nabrali 1200 DEM prostovoljnih prispevkov. S temi darili sta se vrnila v Stično.

S pečico so lahko začeli peči hostije tudi za druge župnije in si tako zagotovili skromen, a stalen vir zaslužka. Ob obiskih sta videla, kako strehe in žlebovi propadajo, saj so cistercijani zmogli le najnujnejše. Država v tistih časih ni imela posluha za potrebe med vojno bombardiranega samostana. Spet sta po povratku domov s pomočjo g. Kellerja, župana v Ebrachu, nabrala nekaj denarja preko mednarodnih cerkvenih ustanov in ga prinesla v Stično. S

temi sredstvi so plačali najnujnejša popravila v samostanskem kompleksu.

Rada se spominjata, kako sta bila p. Simon in p. Pavel gosta v Ebrachu, ko so praznovali 850-letnico ustanovitve njihovega samostana. Ponju so šli z avtomobili, saj si voznice ne bi mogla plačati. Oba sta osvojila srca ljudi in Stična je zanje postala resničnost.

850 let Stične

Zakonca Patzelt sta se l. 1978 preselila v Hirschaid, kjer je bil gospod ravnatelj, dokler ni l. 1982 hudo zbolel za rakom. K sreči je ozdravel. Takrat je sklenil, da bo vse sile do konca svojega življenja posvečal Stični. Za to je imel že l. 1984/85 lepo priliko. Na to obdobje ga vežejo tudi najlepši spomini. Na prošnjo g. opata je pripravil jubilejno razstavo. Pri svojem delu je imel popolnoma proste roke. Na podlagi natančnega študija je izdelal 40 panojev, ki govore o zgodovini cistercijskega reda oz. stiške opatije in vise sedaj v muzeju. Pripravil je videokasete in priskrbel vse potrebne aparature.

Stiški muzej

Pri svojem delu je bil neumoren. Krona njegove prislovične natančnosti in delavnosti pa sta dve maketi, ki predstavljata atrakcijo stiškega muzeja. Prva predstavlja Stično na njenih začetkih. Zanj je porabil "samo" 1000 delovnih ur. Delo mu je bilo namreč olajšano, saj so mu bile študije o romanski Stični,

ki jih je napisal dr. Zadnikar, v veliko pomoč. Težje je bilo z drugo maketo, ki predstavlja stiško opatijo v času turških vpadov in kasneje. Zanj je moral najti podatke in izmere sam, tako da je zanj porabil kar 2000 delovnih ur. Z ženo Inge sta prišla sredi najhujše zime. V nezakurjenih, še neobnovljenih prostorih samostana sta lastnoročno brisala prah z zapuščine g. L. Kozlevčarja, razpostavljala kose stilnega pohištva, starinske predmete in slike in tako ogromno naredila za to, da je danes v Stični muzej, ki privablja vsako leto več obiskovalcev.

Sporazumevanje med narodi

Našima prijateljema iz Frankonije (tudi marsikateri srednjeveški stiški menih je bil Frankonec) ni šlo samo in edino za pomoč samostanu. Želela sta, da bi si naroda, ki jih je zgodovina pogosto naredila za sovražnika, postala bližja. Že l. 1985 sta ustanovila Krog prijateljev Stične, ki danes šteje 380 članov, od tega jih je samo v Hirschaidu 100. Da bi se ljudje zblížali, sta prirejela izlete v Stično in gostovanja naših pevcev v Hirschaidu. V sodelovanju z našim Zgodovinskim duhovnikom Vilijem Stegujem sta prirejela predavanja o Sloveniji za naše zdomce in njihove nemške prijatelje in tako dvigala samozavest naših ljudi. Nesebično sta čutila, da je zavest o narodni identiteti za naše zdomce življenjsko pomembna. Seveda sta si s tem prislužila zasledovanje jugoslovanske tajne službe. Kljub vsem težavam je čas zorel.

Slovenska osamosvojitve

V času osamosvajanja in desetdnevne vojne so bili naši prijatelji iz Hirschaida v duhu z nami. Pri vsaki maši se je spontano molilo za Slovenijo. Večinoma so prebivalci Hirschaida dobro poznali zgodovinske, gospodarske in politične razloge osamosvojitve. Zato so bili na naši strani. Takoj, ko so bile ustavljene sovražnosti, sta se naša prijatelja odpravila na pot. Bila sta prva, ki sta potovala skozi Karavanski predor proti Sloveniji. Avstrijci so ju gledali, kot da nista čisto pri pravi pameti.

Kaj pa združena Evropa?

Gospod Hubert je matematik in realist. Združena Evropa so lepe sanje, ki jih bo težko uresničiti. Če nam bo uspelo odpraviti predsodke in negativna čustva, ki jih čutimo drug do drugega, bo že veliko narejenega. Gospodarsko sodelovanje je najmanjša od težav. Težje bo najti kompromis med zavestjo o pripadnosti Evropi in posameznemu narodu. Veliko bomo naredili, če bomo znali spore reševati brez sovraštva in vojn.

Da mislita Inge in Hubert resno, sta dokazala s tem, da sta petindvajset let nesebično delovala na tem področju. Veselimo se z njima, da jima je uspelo. Ta optimizem, ki stoji trdno na tleh, daje obema nadih mladosti. Mladost pa je večna.

Pogovarjala se je M.A. Ficko

OBČINA IVANČNA GORICA POGLABLJA SODELOVANJE Z OBČINO HIRSCHAID

Goste iz Hirschaida so domačini uradno sprejeli in pozdravili pred samostanom v Stični.

Od 26. 6. 1998 so bili pri nas na obisku predstavniki občine iz Hirschaida, o kateri smo pisali že v prejšnji številki glasila.

Gostje iz Nemčije so z avtobusi pripotovali k nam v petek pozno popoldne, ko jih je pred Županstvom sprejel in se jim pridružil na poti v Stično naš župan Jernej Lampret. Uradni sprejem ob udeležbi najvišjih predstavnikov Občine Ivančna Gorica se je odvijal na platoju v Stični. Poleg župana so sodelovali še predsednik občinskega sveta Jurij Gorišek in podžupan naše občine Jože Košak. Uradnega sprejema so se udeležili tudi nekateri svetniki občinskega sveta, predstavniki zvez, društev in drugih organizacij pa tudi krajanji. Med gosti je bil tudi stiški opat dr. Nadrah s sodelavci. Po nagovorih našega župana in župana mesta Hirschaid, g. Andreasa Schlunda, in nastopu godbe se je uradni sprejem nadaljeval v gostišču Štorovje.

Na uradnem sprejemu je bilo podeljeno priznanje častnega občana naše občine g. Hubertu Patzeltu, ki na slavnostni seji ob občinskem prazniku ni bil navzoč. Prijetno druženje se je nadaljevalo z ogledom premiere Sosedovega sina na Muljavi. To je bilo posebno doživetje, saj so Jurčičevi dnevi in predstavitve na Muljavi izjemen dogodek.

Nekaj gostov iz Nemčije je prenočevalo v samostanu Stična, večji del pa v Motelu Grosuplje. Precej naporen in vsebinsko poln je bil naslednji dan. Goste smo popeljali z avtobusi v nekatere pomembnejše kulturne in turistične kraje. Ponovno so videli Jurčičevo domačijo, ogledali so si razstavo slikarja Franceta Slane, krško cerkev in dolino Krke z izvirom ter kraško jamo. Pri vseh teh ogledih je bilo prijetno razpoloženje, posebej tam, kjer so goste pričakali harmonikarji in otroci. V izjemno lepem vremenu so nadaljevali pot v Šentvid, ki je še kazal znake minulega pevskega tabora slovenskih pevskih zborov, in zaključili v šolskem centru.

Krajši premor je koristil tako gostom kot vsem, ki smo pri organizaciji sodelovali, saj smo se na večer tega dne srečali na Gradišču, kjer so nastopile pevske in folklorne skupine tako iz Nemčije kot iz naše občine. Veselo razpoloženje se je prevesilo globoko v noč. V medsebojnem klepetu, tudi s pomočjo uradnih prevajalcev, so se prijateljske vezi še poglobile.

Ko so v nedeljo, 28. 6. 1998, nekaj

po 10. uri gostje zapuščali našo občino, je bilo na uradnem slovesu marsikaj rečenega. Opaziti pa je bilo nemalo komentarjev, ki so izžarevali zadovoljstvo gostov nad vsem, kar so videli, pa tudi prepričanje, da ima naša občina mnogo takega, česar drugje ni: da ima mnogo kulturno-zgodovinskih in turističnih znamenitosti, hkrati pa tudi prijetne ljudi in uspešne organizatorje v krajevnih skupnostih ter društvih in drugih organizacijah.

Na poti domov so si gostje iz Hirschaida ogledali znamenito Višnjo Goro in gradbišče nove osnovne šole.

Na večerji v Štorovju so med pozdravnimi nagovori in izmenjavi spominskih daril, po sklepu ivanškega občinskega sveta, uradno izročili gospodu Hubertu Patzeltu iz Hirschaida, listino častnega občana.

72 let PGD STIČNA

Med gosti je bila tudi večja skupina mladih gasilcev. Za goste so zato stiški gasilci v svojem domu pripravili sprejem in ogled doma. Ob tej priložnosti so si izmenjali spominska darila.

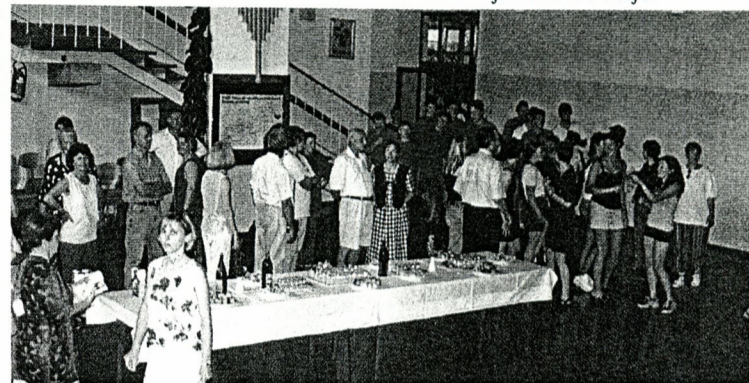
Gostje so si z zanimanjem ogledali Jurčičevo domačijo, spominsko zbirko in galerijo Kresnička. Od tu je tudi skupinski posnetek.

V kar precejšnji vročini, ki je bila tistega dne, je nudil obisk krške jame dobrodošlo ohladitev. Zabavno je bilo tekmovanje obeh županov v ribolovu. Trnka sta vrgla v vodo pred odhodom v jamo. Ob vrtniti pa se je izkazalo, da je na trnku hirschaidskega župana kar precej večja riba kot pa na Jernejevem trnku.

Na koncu pa le še to. Sodelovanje se bo po vsem tem, kar je bilo rečeno, nadaljevalo in dograjevalo. Nekateri gostje so Stično že poznali, drugi so jo spoznali zdaj, prepričani smo, da bo to sodelovanje sčasoma preraslo v prijateljstvo dveh krajev.

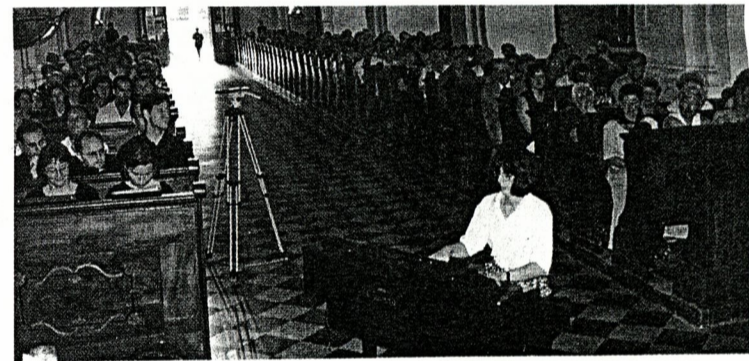
Želimo se zahvaliti tudi vodstvu samostana, krajevnim skupnostim, društvom in organizacijam, osnovni in srednji šoli v Ivančni Gorici ter osnovni šoli Šentvid, sodelujočim v programih in vsem, ki so se skupaj z nami srečevali z našimi gosti, za sodelovanje in dobro voljo.

Kar precej natrpan program jih je iz Krke vodil v osnovno šolo Šentvid, kjer so si poleg sicer praznih prostorov šole, ogledali razstavo extempore Gradišče 1998.

Sprejeli in pogostili so jih tudi v ivanškem šolskem centru. Tam jim je Leopold Sever (tudi znani soustvarjalec Klasja) razkazal bogato zbirko mineralov.

Na popoldanskem koncertu v stiški samostanski cerkvi sta poleg dveh pevskih zborov iz Hirschaida, nastopila tudi stiški kvartet in pianistka Lorena Mihelač.

Gotovo najbolj sproščeno in zabavno srečanje domačinov z gosti je bilo na Gradišču. Stiška godba, folklor, pevci, pa golaž, odojek in še marsikaj, bo vsem prav gotovo ostal še dolgo v spominu.

Na poti domov so se gostje ustavili tudi v Višnji Gori, ki letos praznuje 520. obletnico podelitve mestnih pravic.

VIŠNJA GORA 520 LET • VIŠNJA GORA 520 LET • VIŠNJA GORA 520 LET

OTVORITEV OBNOVLJENE
MESTNE HIŠE V VIŠNJI GORI

Življenje v spokojni Višnji Gori je v letošnjem letu popestrila obletnica, saj 9. julija mineva 520 let, odkar je cesar Friderik III. višnjegorskemu trgu podelil mestne pravice.

Višnjani smo se na to obletnico kar dobro pripravili in v petek, 3. julija, je v obnovljeni Mestni hiši potekala slavnostna seja, na katero so bili povabljeni tudi predstavniki Občine Ivančna Gorica, duhovno pa jo je popestril še Cerkevni pevski zbor Višnja Gora pod vodstvom Milana Jevnikarja. Najpomembnejši trenutek je bila svečana otvoritev obnovljene Mestne hiše. Župan Občine Ivančna Gorica Jernej Lampret je simbolično predal ključ predsedniku Krajevne skupnosti Višnja Gora Matjažu Zupančiču. Oba sta v svojih govorih tudi poudarila, kako pomembno je, da smo to hišo vendarle obnovili, saj je od zadnjih obnovitvenih del minilo že več kot 50 let. V tem času pa so se v Mestni hiši odvijale različne dejavnosti. Tu je bila občina, matični urad, poročna dvorana, knjižnica, mladinski klub, gasilska garaža, stanovanje, pa tudi gostilna. Ker je bila obnova tudi finančno velik zalogaj, so nam pomagali tudi sponzorji. Največjo denarno pomoč nam je dala Občina Ivančna Gorica in zato jo je predsednik Krajevne skupnosti Višnja Gora proglasil za pokroviteljico otvoritve. Pri obnovi pa sta materialno pomagala tudi Martin Udovič in Jože Pušlar.

Ta večer je bil namenjen tudi odkritju slike z motivom Višnje Gore, ki jo je nam Višnjanom podaril akademski slikar Leon Koporc. Ta ustvarjalec je z Višnjo Goro tesno povezan, saj je tu, v tem mestu, preživel prvih 11 let svojega življenja.

Ob tej priložnosti je Svet krajevne skupnosti sprejel sklep, da bo podaril priznanja najbolj aktivnim krajanom, ki delujejo na različnih področjih in s svojim delom bogatijo kraj in dogajanje v njem, Občini Ivančna Gorica in obema že omenjenima posameznikoma, ki so pomagali pri obnovi Mestne hiše, pa tudi vsem društvom in ustanovam, ki delujejo v Višnji Gori.

Od dejavnih krajanov so priznanja dobili: Janez Dremelj za delo na športnem področju, Melita Garvas, Štefan Horvat, Janez Kastelic in Leon Koporc za likovno ustvarjanje, Marica Pilko, Angelca Škufca in Mihaela Zajc-Jarc za literarna dela. Posebno priznanje je prejel tudi župan Jernej Lampret, saj Višnjani z njim zelo dobro sodelujemo.

Ob 520. obletnici pridobitve mestnih pravic je izšel tudi zbornik z naslovom V Višnjo Goro, ki ga je na slavnostni seji predstavil odgovorni urednik Pavel Groznik. Vsakemu udeležencu je podaril po en primerek tega zbornika, novo razglednico Višnje Gore ter, jasno, še simbol kraja - poljšo lupino.

Tega dne je bila tudi otvoritev razstave višnjanskih znamenitosti in izbranih del nagajencev.

Ker je bil ob zaključku uradnega dela srečanja večer še mlad, smo druženje ob dobri hrani in pijači nadaljevali še pozno v noč. Za konec smo se celo posladkali s torto v obliki višnjegorskega grba, ki jo je pripravil Vzgojno-izobraževalni zavod iz Višnje Gore.

Janja Omahen

VIŠNJA GORA SKOZI ČAS

Trobente glas je naznanil poseben čas. Višnjanski meščani so se 4. srpana 1998 ob peti uri popoldan zbrali na Mestnem trgu v Višnji Gori, da bi čuli, kaj imajo povedati mestni očetje višnjegorski. Po stari navadi je bil v senci pod košato lipo dan na znanje razglas, ki ga je mestni bobnar razširil v slehrno višnjansko vas. Naznanjeno je bilo praznovanje 520-letnice mestnih pravic Višnje Gore. V ta namen so mestni veljaki v petek, 3. 7. 1998, slovesno odprli obnovljeno Mestno hišo, v kateri bodo modrovali in kovali načrte o prihodnosti Višnje Gore. Po tem uvodnem napovedniku je bobnar razglasil, da se praznovanje lahko začne.

Takole slavnostno se je začela prireditev v počastitev jubileja 520 let Višnje Gore. Marsikdo si je resnično predstavljal, da se je preselil nekaj stoletij nazaj, saj je ambient srednjeveškega mesteca prav gotovo vzbudil svojevrstne občutke ob tako slovesnem začetku.

Za Višnjane pravijo, da so bili že od nekdaj nekaj posebnega in prav gotovo bi se izneverili tradiciji, če na prireditvi ne bi omenili vsaj nekaterih posameznikov, ki so zaznamovali pretekle stoletja in seveda tudi našo sedanost. Pavel Groznik, predsednik turističnega društva Višnja Gora, je imel prijetno nalogo predstaviti posebne ter znane Višnjanke in Višnjane, ki so soustvarjali tako zgodovino Višnje Gore kot tudi širše okolice. Med drugimi je omenil Janeza Ciglerja - avtorja prve slovenske izvirne povesti Sreča v nesreči, Antona Tomšiča - urednika Slovenskega naroda in prvega poklicnega novinarja, Janeza Čandka - avtorja dela Evangelia inu listuvi, Mihaela Zajc-Jarc - pisateljico in kronistko, Franca Godešo - prvega ministra v mladi državi Sloveniji, Viktorja Mesojedca - znanega pritkrvalca, Ivanko Černelič - znanstveno sodelavko ŠAZU-ja (Slovenska akademija znanosti in umetnosti),

športnike in druge. O Višnji Gori je bilo mnogo napisanega; od radijske igre Raztrgana Višnja Gora in zakrpani Žužemberk, zgodbe o višnjanskem polžu do tiste znamenite Jurčičeve kozlovske sodbe v Višnji Gori. S to predstavo je pred leti Lutkovno gledališče Ljubljana gostovalo tudi na Kitajskem in od tam poslalo Višnjanom razglednico s sporočilom, da je sam višnjanski kozel skočil na kitajski zid in od tam videl, da je tudi na Kitajskem veliko kozlov, ob čemer so se obiskovalci seveda prešerno nasmejali.

Z recitalom Skozi staro Višnjo Goro se je zaokrožil prvi del prireditve o nostalgiji preteklosti Višnje Gore. Sledila sta uradna nagovora predsednika KS Višnja Gora Matjaža Zupančiča in župana občine Ivančna Gorica Jerneja Lampreta. Oba sta poudarila pomembnost višnjanske preteklosti in jo navezala na sedanost, ki kar kliče po obnovi srednjeveškega mestnega jedra, ki je med Ljubljano in Novim mestom prav gotovo svojevrstna posebnost. V zadnjih letih je bilo v KS Višnja Gora tudi sicer mnogo postorjenega na komunalnem področju, razširjeno je bilo telefonsko omrežje, v prihodnjem letu bo otvoritev nove šole in nenazadnje je tudi obnovljena Mestna hiša lep prispevek k praznovanju. Oba sta izrazila upanje, da bodo zgledu obnovljene Mestne hiše sledile tudi ostale hiše v mestnem

Darja Omahen

Mihaela Zajc

VIŠENJSKE KOŠARICE

Če si se vozil v času med obema vojnama z našim vlakom dolenjcem proti Ljubljani, si se marsikdaj drenjal. Ne le med ljudmi, tudi med različnimi velikimi košarami, "kašicami" naših Dolenjcih. Vse mogoče pridelke so vozile prodajati na ljubljanski trg, tudi živo perutnino, zajce, še kakšnega kozlička, včasih vse že zaklano in očiščeno. Za živa bitja so imele posebne košare, zgoraj do polovice zakrite, druga polovica pa je bil gibljiv pokrov, vse spleteno iz vrbeja. V vagonih si doživljali razna presenečenja: nenadno petelinje kikrikanje, piščančje vratolomnosti, gmoto razbitih jajc, vseh vrst vonjav itd.

Do Višnje Gore je bil vlak

dostikrat poln že žensk iz spodnji krajev in njihove prtljage za trg.

V Višnji Gori in okolici nekdaj ni bilo malo revščine. Znano je, kako so siromašni še desetletja potem, ko je že vozil vlak, še vedno vlačili v Ljubljano natovorjene šatrga in kolca, da so prišli do nekaj malega denarja. Po glavni cesti so se drenjali z raznimi vozniki z vprežno živino, hoje pa je od nas do Ljubljane čez Stehan 6 ur.

Tudi naše košarice so se lotile novega posla zaradi svojega življenja, ki ni bilo lahko, morda so se zgledevale tudi po tujih potovkah - besede mičejo, zgledi vlečejo. In znale so si pomagati. To so bile utr-

jene, močne ženske, pripravne v vsakem položaju, vajene ljudi in pogumne. Ena glavnih domačih zbiralk in prodajalk je bila gotovo Katarina Kokalj, rojena leta 1871 v Kosci, umrla je leta 1947 pod Višnjo Goro, v hišici, ki jo je Ciglerjeva kuharica Barba nekdaj z zemljo vred zapustila domači cerkvi. Katrca Kokalj je bila odlična pevka in kuharica. Več let (1909 - 1912) je preživela kot kuharica na Dunaju, stožilo se ji je po domačem kraju in se je vrnila. Nekaj časa je služila pri Omahnovih, zatem je postala košarica, že v svoji starosti pa se je rada postavila s kuharsko umetnostjo pri kakšni imenitni ohceti. Največ je zbirala jajca in jih nosila in vozila v Ljubljano. Vlak se je na višenski postaji že skoro premikal za odhod, vlakovodja je zagledal Katrco s težkim tvorom jajc na glavi, pomahala je - vlak je počakal.

Druga košarica iz naše doline je bila iz Podsmreke - Pavletova mati, Frančiška Erjavec, žena Jeromovega Pavla iz Polja. Zemlje je bilo malo pri hiši, otrok dosti, dinarčkov je manjkalo. Postala je prizadevna košarica in zbirala po vaseh jajca, piščeta, maslo in še kaj. "Mama, al' je kej dobička, je?" jo je nekoč vprašal neki sosed. "Zguba, sama zguba," se je odrezala, da bi ji ne bili ljudje nevoščljivi. Potem pa so jo začeli imenovati kar Zguba. "Zguba gre", so dejali domačini, kadar so jo zopet zagledali na cesti.

Na južnem koncu višenske doline, že v gozdu Zgornje Drage, pa ob času tega popisa še živi devetdesetletna nekdanja košarica Angela Potokar. Rojena je bila leta 1906 v revni družini dvanajstih otrok Jeromovega Jožeta. Robo je zbirala

jedru, saj bi bilo res škoda, da bi se ta delček preteklosti zapisal propadu.

Prireditev se je prevesila v drugo polovico, ko je povezovalka programa Darja Groznik, po rodu Višnjanka, napovedala nastop najmlajših ustvarjalcev bodočnosti. Otroci vrtca Polžek so s svojo iskrenostjo in pristržno interpretacijo nekaterih ljudskih pesmi znova navdušili občinstvo. K temu so prav gotovo prispevale tudi narodne noše, v katerih so malčki pogumno zakorakali na prizorišče. Njihovemu nastopu so sledili malo starejši vrstniki, višnjanski osnovnošolci, ki so z besedo in pesmijo pokazali, česa vsega so se naučili. Pristrčne so bile pesnice o slinastem polžu, in Višnji Gori ter seveda pisna razmišljanja na temo Moj domači kraj, v katerih sta se zrcalila radost in ponos otroških src, da lahko živijo v Višnji Gori.

V sproščeno vzdušje se je odlično vključil nastop pesalcev folklorne skupine Vidovo iz Šentvida pri Stični. Glas harmonike in ubran plesni korak je pritegnil tudi tisto bolj zadržano občinstvo, ki se je razživelo ob dolenjskih plesih.

Po prireditvi si je večina obiskovalcev ogledala obnovljeno Mestno hišo in razstavo višnjanskih znamenitosti. Ob zlahtni kapljici in jedaci so se srečali mnogi stari znanci in znova obudili spomine na dobre stare čase, saj je Višnja Gora resnično vsaj za eno popoldne zablestela v svojem starem sijaju ob množici obiskovalcev, ki so se sprehodili po Mestnem trgu.

Ko se je dan že skoraj prevesil v večer, se je dogajanje z Mestnega trga preselilo na prostor pred gasilkim domom v Višnji Gori. Mnogi so se zavrteli ob glasbi ansambla Tonija Verderberja, vsi ostali pa so se nasmejali ob nastopu Saša Hribarja.

Skratka, Višnjanje smo preživeli prelep konec tedna v našem že kar 520 let starem mestecu. Upamo, da bo še veliko priložnosti za podobna druženja.

Darja Omahen

po naših in okoliških hribih, nekaj časa je vozila prodajat v Novo mesto, kasneje v Ljubljano; tam ji je na "šrangih" pri mitnici na Dolenjski cesti večkrat pomagala Nackova mama, Angela Pajk, katere mož je bil čevljar. Pajkova je 37 let vozila izdelane čevlje v Ljubljano in usnje nazaj v Višnjo Goro. Pred mitnico je večkrat skrila Potokarjevi, s katero sta skupaj potovali, pod čevlje kakšnega zajčka ali piščeta. S hvaležnostjo so je ta še vedno rada spominjala.

Antonija Ahlin, rojena 1903, umrla 1970, Šklopova Tončka z Vrha pri Višnji Gori, je tudi košarila. Tega posla se je lotila po sili razmer, saj je bila doma v družini dvanajstih bratov in sestra, in ker je bila med najstarejšimi, se je morala znajti.

(nadaljevanje v prihodnji številki)

DRUŽINSKI IZLET VRTCA MIŠKA V TAMAR

Ob koncu šolskega leta so vzgojiteljci in pomočnici vrtca Miška iz Stične organizirale družinski izlet v Tamar.

V jutranjih urah smo se zbrali pred vrtcem. Vseh skupaj nas je bilo kar za dva avtobusa. Za veselo vzdušje je poskrbel harmonikar. Ker pa potrebujemo za obisk gora, še posebej s toliko majhnimi otroki, veliko izkušenj in znanja, nas je spremljal izkušen planinec Roman Tratar, ki nas je skrbno vodil do cilja v Tamarju in domov.

Po kratkem postanku v Planici smo odšli do doma v Tamarju. Hodili smo približno dve uri in tudi malčki so prišli sami do cilja. Občudovali smo slap Nadiža in se osvežili s kristalno čisto in ledeno studenčnico. Po počitku pa smo pot nadaljevali do slapov Črne vode, ki so pozimi privlačna izlet-

niška točka za ljubitelje plezanja po zaledenelih slapovih. Pot nas je vodila po prekrasnih planjavah, polnih gorskega cvetja. Otroke in odrasle je očarala mogočnost slapov.

Vrnili smo se h koči, kjer je harmonikar poskrbel za dobro voljo. Otroci so pripravili karaoke in tudi veselo zaplesali.

Za vse udeležence je bil izlet zelo lepo doživetje. Gospodu Tratarju in delavkam vrtca bi se rada v imenu staršev zahvalila za skrbno izbrano pot, ki je omogočila tudi najmanjšim otrokom čudovito doživetje narave.

Prepričana sem, da si starši še želimo tako dobro organiziranih družinskih izletov.

Mojca Van Midden

VTISI OTROK IN STARŠEV:

LUKA: V dolini Tamar sem bil prvič. Zelo mi je bila všeč hoja po mrzli reki. V njej sem videl tudi žabo.

ANŽE IN VILMA: Izlet v Tamar je bil super.

JAN IN LOJZKA: Všeč nama je bilo vse: družba, narava ter seveda naš harmonikar, ki je poskrbel za zabavo.

ANJA: S skupino Polžkov in Metuljev je na izletu res zabavno. Še se bom udeleževala vseh izletov in pohodov v vrtcu.

MARION: Za spomin sem iz Tamarja prinesla storže in dva kamenčka.

NEŽA: Proti večeru smo se veselili ob harmoniki in pesmi vračali domov.

GAŠPER: Ostali so mi zelo lepi spomini na Tamar, čeprav še nismo čisto pozabili izleta na Veliko planino.

KAR SMO SEJALI, HOČEMO ŽETI!!

Pustite nam, da uživamo, kar prigarali smo, in žanjemo, kar posejali smo. Naj mladi sami si zgradijo, kar njih otroci si želijo. Tudi zanje prostora je dovolj, le jezik skupni najti mora pravi krov.

Komaj leto je minilo od burnega pisanja in prizadevanja za dodelitev zdravnika v prazna zidovja zagraškega zdravstvenega doma, ki naj bi pokrival obsežno suhokransko območje.

Vljudno se zahvaljujem vsem, ki ste si kakorkoli prizadevali za ureditev te prepotrebne želje in odredili ordiniranje zdravnic dvakrat tedensko v naši ambulanti. V naši srcih ostaja tiha želja, da bi se to delo razširilo na redno vsakodnevno ordiniranje, saj smo številni z velikim navdušenjem prenesli kartoteke iz Ivančne Gorice v Zagradec in se tako izognili dolgemu čakanju v nabiti ivanški ambulanti in na pusti avtobusni postaji.

Z nežno mislijo v srcu se iskreno zahvaljujem prijaznim ljudem, ki ne zdravijo samo z zdravili, ampak tudi s humorjem, nasmehom in stiskom rok.

To velja dr. Tonji Gomziji, zobozdravniku dr. Vladimiru Soniču, sestrama ga. Darji Omejc in Marici Bavdek ter laborantki Alenki Kastelic, ki vedno nasmejani odpirajo vrata bolnim in pomoči potrebnim.

Iskrena hvala zdaj gre vam za vaše trdo delo in želja ena sama je, da tisoče uspehov naprej bi še zvenelo.

Naj sreča, zdravje spremlja vas, saj to so želje vele, da roke vaše zlate naj ne bi oslabele.

Že od ustanovitve ZD redno in dosledno dela zobna ambulanta. Letos smo pridobili laboratorij. Neizkoriščene prostore pa bo lahko zasedla še kaka druga zdravstvena dejavnost (otroški zdravnik, lekarna...)

Hvala zdravstvu, ki cveti, a osat ga mori!

Toda zdravstveni dom hoče napredno vodstvo spremeniti v vzgojno-varstveno enoto. Tudi to je potrebno in dobrodošlo. Vse, kar je v kraju naprednega, je dobro za razvoj kraja, vendar ob pravem času in na pravem mestu.

Nesmiselno je nekaj, kar je zaživelo, zacvetelo, v kali zatreti, potisniti ob stran in na tem mestu sejati novo seme. Podprimo in razširimo eno, že obstoječo dejavnost, na drugem mestu pa odprimo novo, ki naj gori, ne pa tli.

Tako pa ne bo prostora in življenja niti za eno niti za drugo.

V Zagradcu je dovolj prijetnejšega in varnejšega prostora za izvajan-

je vzgojno-izobraževalnih dejavnosti. Samevajo prostori starega kulturnega doma, zgornji prostori novogradnje, prijeten gozdček na Trznem, zemljišče okrog šole, ki je z vseh vidikov najvarnejši prostor za zidavo vrtca. Tu so igrišče, telovadnica, zelenice z igrali, kuhinja, sanitarije..

Ali ne bi dozidava k šoli terjala manj stroškov kot preurejanje, uničevanje in trpanje otrok v utesnjena, od bolnikov okužena zidovja ZD, in ali ne bi bila varnejše območje za naše malčke?

In končno, otroci spadajo k otrokom, ne pa k bolnikom!!

Za izgradnjo ZD smo si veliko prizadevali, garali in plačevali. Danes nas o usodi stavbe ni vprašal nihče, ki hoče na naših žuljih zgraditi lastno prihodnost.

Naj primejo stvari v roke preudarni ljudje, ki znajo spoštovati delo in prispevke občanov ter namen posameznih stavb.

Zahtevamo, da ZD ostane ZD, sicer bo potrebno to zahtevo potrditi s podpisi krajanov.

Upajmo, da bo zagraško vodstvo sledilo Prešernovim verzom: "Le čevlje sodi naj kopitar"!

V imenu zagraških in okoliških krajanov

Feliks Jernejčič

Kaj ostane od stvari, ki ni potresno zavarovana?

Potresno zavarovanje že od 1.4.1998

FUTURA

...pet dobra. dobro konč... na os pomo... pa traktor ni bil reg... zavarovanje ni bilo... Povzroč... v m... ed, da... voljivo... kmetje... jejo, kaj... in, ač... brambo pr... re, ko višje zavarov... je, ki pa ob katas... napadnih vsaj niso zana...

Od blizu je vsak potres hud

TOLMIN, 6. oktobr... Saj bi rekli, da gre za z... iz razpite serije "Saj ni e... pa je...", če posledice r... tako hude. Le redki... Tolminskega s... blag potres, l... dopoldne zatrese... Naključje oz. stolet... ske plasti pa s... je epicenter... naravn... kvih...

Komaj kaj (**)

triglav premoženje
zavarovalnica triglav, d.d.

AVTOŠOLA VEZI za vroče dni!

- Prirejamo brezplačni tečaj CPP za kategorije A, B, C in E, vsak torek ob 17. uri.
- Izbirate lahko med inštruktoricami in inštruktorji.
- Cena za uro vožnje že od 1850 SIT na uro.
- **Popust za dijake in študente!**
- Možna takojšnja vožnja na sodobnih vozilih,

tudi s klima napravo!

Informacije in prijave vsak dan od 8. do 17. ure.

Vilharjeva 27, Ljubljana
(za železniško postajo)
Tel.: 061-13 77 117

Gumnišče 27, Škofljica

Tel.: 061-667 212 (popoldan)

DVOJNI PRAZNIK V IVANČNI GORICI

V sredo, 24. junija, je bila v kulturnem domu Ivančna Gorica svečanost v počastitev krajevnega praznika in dneva državnosti, ki ju praznujemo 25. junija.

V pozdravnem nagovoru je predsednik krajevne skupnosti Franjo Rajh na kratko orisal življenje in delo skupnosti v minulem obdobju. Posebno pozornost je

posvetil bližajočim se volitvam in krajeve opomnil, naj na zborih volivcev preudarno predlagajo in potem volijo kandidate, zlasti za občinski svet, da ne bi občina še naslednja štiri leta nadaljevala z zapostavljanjem in stagnacijo kraja in okolice.

V kulturnem programu so nastopili pevci skupine Slavček iz Šentvida in otroci Vzgojno-varstvenega zavoda Ivančna Gorica.

Zanimivi popestritvi sta bili tudi dve razstavi: Društva gojiteljev malih pasemskih živali in Društva podeželskih žena iz Ivančne Gorice in okolice. Članice društva so nas z okusnim pecivom in kruhom tudi pogostile.

L. S.

50 LET PGD VRH NAD VIŠNJO GORO

ruševinah Mačkove domačije, leta 1964 pa je bil dom tudi dograjen.

Nekaj let je bila Gasilska četa Vrh pripojena h Gasilskemu društvu Višnja Gora, zadnjih skoraj 20 let pa je društvo zopet samostojno. Prirejenih je bilo tudi nekaj vrtnih veselic na različnih lokacijah, saj je prostora okrog samega gasilskega doma premalo.

V letošnjem letu smo pridobili motorno brizgalno tipa Rosenbauer, za kar se zahvaljujemo tudi podjetju IMP Livar Ivančna Gorica.

Naj se vrnem k slovesnosti. V zabavnem delu je za veselo vzdušje poskrbel ansambel Kristijan, za hrano in pijačo pa seveda sami gasilci. Na prireditvi je potekalo tudi tekmovanje harmonikarjev. Za lična priznanja, ki jih je za prva tri mesta izdelal g. Marjan Kosi, se je potegovalo 6 harmonikarjev. Prvo mesto je zasedel Pečan, drugo Pečjak in tretje Jaka Kastelic.

Ob tej priložnosti se v imenu društva zahvaljujem vsem, ki ste kakorkoli pomagali pri izpeljavi te slovesnosti ali podarili dobrote za srečelov. Pa naj to velja tudi za vsa pretekla leta v zgodovini našega društva s priporočilom za vnaprej. Na koncu pa vabim vse, ki vas delo v okviru gasilstva zanima, da se nam pridružite.

M.K.

Letos naše društvo praznuje 50-letnico delovanja. Zato smo v soboto, 27. 6. 1998, člani Prostovoljnega gasilskega društva Vrh priredili slovesnot, hkrati pa je potekalo tudi razvitje prapora z blagoslovom, katerega je izvedel g. župnik Simon Onušič. Prireditve se je začela z gasilsko parado, zaradi sočasnih prireditev v naši občini pa je bila precej okrnjena. Vsem udeležencem parade se lepo zahvaljujemo. Ob tej priložnosti so bila podeljena tudi priznanja in odlikovanja. Republiška odlikovanja je podelil predsednik OGZ Ivančna Gorica Lojze Ljubič, občinska tajnik OGZ Ivančna Gorica Matjaž Bavdek, društvena pa podpredsednik PGD Vrh Marjan Gros. Vsi odlikovanci so bili pisno vabljeni na podelitev, na žalost pa se jih nekaj ni odzvalo. Upamo, da se ne sramujejo minulega leta v okviru gasilstva, pa tudi na osebne spore je treba pozabiti. Gasilska dejavnost se razvija v dobro vseh krajanov Vrha in okoliških vasi in nenazadnje tudi naše krajevne skupnosti, ki je bila tudi naš glavni pokrovitelj.

Ob tem jubileju je treba pogledati v preteklost in na začetne korake, saj se takšna obletnica praznuje le enkrat.

Leta 1947 je na istem mestu, na katerem je potekala slovesnost, pogorelo gospodarsko poslopje. Domačini se kljub zagnanosti brez ustreznega orodja in pravičnega pristopa niso mogli zoperstaviti ognjenemu zublju. Šklopovo poslopje je torej pogorelo do tal. V vaščanih je dozorevala ideja o ustanovitvi lokalne gasilske čete. Le-to pa jim je predlagal tudi višnjijski gasilski veterancran Matija Perušek. Marca leta 1948 je bil v tej vasi sklican vaški odbor za pripravo na ustanovitev gasilske čete in s tem tudi svojega gasilskega društva. Gonilno silo za ustanovitev le-tega so predstavljali

NA MULJAVI UVEDEN NOVI KRAJEVNI SAMOPRISPEVEK

Novi krajevni samoprispevek je stopil v veljavo 1. junija 1998, vsi zavezanci pa ga bodo plačevali do 31. maja leta 2003, v višini 1,5 % od osebnih prejemkov.

Veljavnost novega samoprispevka zahteva tudi natančno evidenco. Tako imamo boljši pregled nad pritokom finančnih sredstev, pa tudi boljšo evidenco o plačevanju posameznih zavezancev.

Zavezanci za krajevni samoprispevek so:

1. delavci, ki plačujejo od mesečnih neto plač, nadomestil ter plačil po pogodbah o delu,
2. krajani, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, od neto zavarovalne osnove,
3. upokojenci od mesečnih pokojnin,
4. krajani, ki ustvarjajo posamezni dohodek od avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav,
5. krajani, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo, od katastrskega dohodka,
6. krajani, zaposleni v tujini, od povprečne plače v Republiki Sloveniji.

Samoprispevek je dolžan obračunati in plačati pri vsakem izplačilu izplačevalca dohodka na zbirni žiro račun št. 50130-842-039-0082058 pri Agenciji za plačilni promet Grosuplje.

Ob vsakem obračunu oz. plačilu samoprispevka se krajevni skupnosti Muljava dostavi seznam zavezancev, t.j. v skladu z Ur. l. RS št. 37/98.

Dogajalo se je, da nekateri izplačevalci (firme) niso pošiljali obračunov - seznamov plačnikov. Zato je bilo veliko težav pri tekoči evidenci. Nepreglednost pri evidenci pogosto nastane s spremembo zaposlitve, spremembo naslova ali imena. Pri tem nastane zamudno iskanje in nepregledno plačevanje samoprispevka. Takšno poslovanje pogojuje povečanje stroškov. Ti razumljivo znižujejo tekoči priliv sredstev samoprispevka.

Da bi te stroške zmanjšali na minimum, priporočamo vsem, ki so dolžni plačevati samoprispevek, da sami opomnijo izplačevalca dohodka - plač, da je v KS Muljava uveden krajevni samoprispevek.

S takšnim dejanjem boste dokazali, da je bil vaš glas uspešen tudi z vašo pomočjo. Izognili se bomo dragi izterjavi preko Davčne uprave za javne prihodke - izpostava Grosuplje (glej UL RS št. 37/98 čl. št. 7).

Čeravno je teh primerov malo, imamo precejšnje težave pri evidenci.

Namen vsake akcije je, da vsi udeleženci prispevajo svoj delež, toliko, kolikor je na posameznika določeno s predpisi. Tako bomo lažje dosegli cilje, ki smo si jih zastavili ob referendumu.

Zaupajmo sebi ter spoštujmo bližnjega.

Krajevna skupnost
Muljava

MLADI GASILCI S HUDEGA NA REPUBLIŠKEM TEKMOVANJU

9. maj smo čakali z vso nestrpnostjo, vaje so potekale iz dneva v dan, kajti bližalo se je največje gasilsko tekmovanje v Sloveniji. Vedeli smo, da bo konkurenca izredno velika, zato smo se še bolj potrudili.

9. maja ob štirih zjutraj, smo se začeli zbirati pred gasilskim domom. Videli smo, da ob izredno lepo vreme. Odhod avtobusa je bil ob petih. Pot je namreč dolga. Vso opremo smo naložili na avtobus in se odpeljali v Prekmurje, v Žižke. Naše mladinke so nastopile ob 10h. Rezultat na motorni brizgalni 300 l je bil več kot odličen, saj so imele po pripovedovanju sodnikov do takrat najboljši čas izvedbe vaje. Potem je bila na vrsti štafeta z ovirami. Tu so pač naredile manjše napake oziroma v štafetnem teku niso imele preveč sreče. Veseli pa smo bili kljub temu, saj smo na koncu imeli drugi čas

vaje na MB in pristali na 8. mesto od 27 ekip.

Nastopili so tudi mladinci. V tej kategoriji je bila velika konkurenca, kljub temu pa so dosegli 16. mesto od 35 ekip. Zadovoljni smo z našimi mladimi gasilci, saj so pokazali, da ne zaostajajo veliko za najboljšimi.

Ob tej priložnosti se moram zahvaliti OGZ Ivančna Gorica za pomoč na vajah, za prevoz in prehrano, prav tako staršem mladih gasilcev, ki so jih puščali na vaje in vsak po svoje pomagali, da smo se uvrstili na tako pomembno tekmovanje.

Gasilsko društvo Hudo - Ivančna Gorica je ponosno na te mlade ljudi in z nami je lahko ponosen vsak krajan Ivančne Gorice.

Mentor in poveljnik:
Marjan Knez

NOVA POOBLASTILA POLICISTOV

Policisti imajo v Zakonu o varnosti cestnega prometa nekatera nova pooblastila. Najpomembnejše novosti so:

Voznik, za katerim vozi policijsko vozilo, ki uporablja modro rotacijsko luč in kratke zvočne signale, mora postopno zmanjšati hitrost in ustaviti ob robu vozišča. Voznik in potniki ne smejo zapustiti vozila, dokler jim policist tega ne dovoli. Za neupoštevanje tega znaka je predpisana denarna kazen 50.000 SIT in pripis od 2 do 5 kazenskih točk.

Motorna kolesa in kolesa z motorjem, katerih moč motorja ali hitrosti, ki jih dosegajo, ne ustrezajo normativom iz deklaracije proizvajalca, policisti zasežejo in izdajo potrdilo. Taka vozila se predajo pooblaščenim servisom, ki jih na stroške lastnika predelajo v prvotno stanje. Vozilo se lastniku vrne, ko poravnava stroške predelave. Če ga lastnik v treh mesecih ne prevzame, se tako vozilo proda na način, določen za prodajo najdenih predmetov.

72. let gasilskega društva Stična

GASILSKA SLOVESNOST V STIČNI

dom vozilo blagoslovil, Lojze Ljubič, ki je imel pri nabavi vozila levji delež, pa je vozilo krstil z veliko steklenico penine.

Stiški gasilci so se ob tej priložnosti tudi javno zahvalili pokroviteljem in ostalih darovalcem, ki so finančno in na kakršen koli drug način pomagali pri nakupu tega vozila.

Ob koncu so domači in šentviški gasilci prikazali spektakularno gasilsko vajo, ki je simbolično ponazorila 72 let društva, s sedmimi belimi in dvema rdeče obarvanima curkoma vode.

Po končani slovesnosti smo se vsi skupaj povesečili kot se po gasilsko spodobi, na gasilski veselici.

Majda Može

Te dni mineva 72 let, ko je bilo ustanovljeno prostovoljno gasilsko društvo Stična in za tiste čase je bila to pogumna odločitev. V znak spoštovanja na takratne dogodke, so se gasilci iz Stične v soboto, 11. julija, še posebej potrudili.

Slovesnost se je pričela s povorko oziroma gasilsko parado domačih in povabljenih gasilskih enot bližnjih in daljnjih gasilskih društev v paradnih uniformah, seveda godbo vozovi s konjsko vprego praporji, in z gasilskimi avtomobili,

V kulturnem programu je nastopil moški pevski zbor Stična, stiški kvartet, mladi harmonikarji in seveda stiška godba na pihala. Predsednik društva, Pavle Govekar pa je goste nagovoril. Vrhunec slovesnosti je obeležilo novo gasilsko

vozilo, ki je po svoji opremi v sami evropski špici. Ključ je simbolično predal svojemu namenu župan Jernej Lampret. Gospod opat dr. Anton Nadrah je s cerkvenim obre-

SREČANJE STAREJŠIH FARANOV

7. junija so se pri cerkvi svetega Jožefa v Ivančni Gorici začeli okoli druge ure zbirati ostareli iz ivanške župnije. Prihajali so polni pričakovanja, ker se je večina še spominjala lanskega srečanja. Pri vходу so

jih obdarili z nageljni, nato pa se je začela maša. Poslušali so molitve župnika Jožeta Kastelica, zvoke cerkvenega otroškega pevskega zbora, kasneje pa so prisluhnili zboru flavtistov četrtega razreda OŠ

Stična. Po maši so se zbrali v pred-dverju cerkve, kjer so bili pogoščeni. Prisluhnili so sokrajanu Radu Miklavčiču, ki je povedal nekaj zgodb iz svojega otroštva. Malo so se že zazibali ob pesmih flavtistov, nato pa prevzeli zabavo v svoje roke. Član Zagriških fantov, g. Kalar, je zadonel s svojim glasom, pa tudi drugi niso zaostajali in so jih zapeli za celo pesmarico. Potem so še malo prigriznili, popili in počasi odšli domov.

Tako se je končalo popoldne, za katerega so zatrdili, da ga bodo ponovili naslednje leto. Tudi organizatorji, Karitas, so obljubili, da se naslednje leto spet snidejo.

Zapisal in fotografiral Rok Sever,
učenc 8. r. OŠ Stična

PRESEDNIK NAŠEGA ZDRUŽENJA MULTIPLE SKLEROZE

IVAN JANEŽIČ PREJEL DRŽAVNO PRIZNANJE ZA PRIZADEVNO DELO

Že v prejšnji številki Klasja smo pisali o tem, da Združenje multiple skleroze Slovenije letos praznuje 25. obletnico svojega obstoja. O nalogah tega združenja smo se pogovarjali z gospodom Ivanom Janežičem. Pogovarjali smo se tudi o našem lokalnem društvu, kateremu predseduje.

Nekateri člani našega društva pa so se pred kratkim udeležili državne slovesnosti ob praznovanju 25. obletnice in pri tem smo se jim pridružili. Praznovanje je potekalo v Kulturnem hramu Moste v Ljubljani. Poleg 220 delegiranih članov iz 15 podružnic ZMSS so se praznovanja udeležili tudi eminentni strokovnjaki s področja nevrologije in rehabilitacije oseb z multiple sklerozo.

Proslavo je otvoril in vse navzoče pozdravil predsednik Združenja MS Slovenije Alojz Jelšenik, ki je v svojem govoru seveda nagovarjal tudi ostalo družbo k pomoči - pomoči potrebnim. Slavnostni govor je imela tudi gospa Lidija Apohal-Vučkovič iz MDDSZ, ki je v svojem govoru sez-

nanila navzoče z Zakonom o invalidskih organizacijah, ki naj bi urejal status invalidov. Sedaj so namreč invalidske organizacije opredeljene v Zakonu o društvih, kar pa seveda ni primerljivo z delovanjem ostalih društev.

Sledilo je še veliko spodbudnih, pohvalnih besed, pa tudi bogat kulturni program ter pogostitev. Na prireditvi pa so podelili tudi nekaj priznanj najbolj prizadevnim in aktivnim članom. Eno od njih je dobil

tudi predsednik našega društva, Ivan Janežič.

Ob podeljevanju vseh mogočih priznanj v današnjem času le-ta kar nimajo prave veljave, vendar ne bi smelo biti tako. Ivanu Janežiču in hkrati vsem prizadevnim članom v društvu multiple skleroze zato tokrat iz srca izrekamo čestitke in - veliko poguma še naprej!

K. Medved

Očiščevalna akcija Višnjice
ALI JE TO ZELENA ALI
SMETIŠČNA DOLINA?

Preteklo leto je bila na Krki organizirana večja očiščevalna akcija, v kateri je sodelovalo okoli 100 domačinov in članov jamarskega potapljaškega društva Železničar iz Ljubljane. Na smetišče so odpeljali več ton odpadkov.

Nedolgo od tega pa so se krajanji sami spet odločili, da pogledajo kako je s čistočo Višnjice. Nemalo začudeni so že po nekaj naloženih prikolicah ugotovili, da je struga Višnjice od Štajerčevega mostu pod Muljavo do izliva v Krko polna odpadkov, skratka, vredna kritike in jeze ter nešteto vprašanj, od kod ta svinjarija.

Okoli 40 krajanov iz Krške vasi, Znojil, Trebnje Gorice in bližnje okolice, med katerimi je bilo tudi 14 šolskih otrok, je pridno pobiralo ob strugi in po njej pločevinaste sode, plastiko, pločevinke, plastenke itd.

Odpadnemu materialu ni bilo ne konca ne kraja.

Vsi prostovoljci, od otrok do starejših, so se zedinili, da je treba nujno ukrepati in preprečiti, da bi zelena dolina postala odpadno smetišče. Zato mora biti odgovoren nekdo v okviru komunalnih služb, in končno, občina bi morala imeti inšpekcijsko službo, ki bi primerno ukrepala in tudi finančno kaznovala tiste, ki jim ni mar čistoča.

Zavedamo se, da smo predvsem sami odgovorni za čistočo, pa vendar takšno onesnaževanje presega vse meje.

Zato pričakujemo, da bo stanje, kakršno je danes, je pa nemogoče in zaskrbljujoče, nekdo le presekal na dva kosa; če ne drugi, pa naš Krjavelj.

ZA KOLIKO ČASA MANJ
NESNAGE?

Kar dve čistilni akciji v enem tednu so pripravili v Regijskem društvu ekološkega gibanja v Ivančni Gorici. Dva dni, 17. in 18. junija, so člani RDEG in krajanji Višnje Gore čistili divje odlagališče ob koncu avtoceste proti potoku Kosci. Bera je bila velika, odpeljali so štirideset kubičnih metrov odpadkov, med njimi je bilo največ hladilnikov in zamrzovalnih skrinj. Strojne ure in odvoz odpadkov na komunalno odlagališče Stehan je plačala Občina.

Naslednja čistilna akcija je bila 20. junija. Člani RDEG so v dogovoru s Komunalnim podjetjem Grosuplje in Občino Ivančna Gorica organizirali čistilno akcijo čiščenja obrežja in potoka Višnjice od Višnje Gore do Ivančne Gorice. Čistilne akcije so se poleg članov RDEG Ivančna Gorica udeležili tudi krajanji Višnje Gore, Hudega, Ivančne Gorice in Gorenje vasi - vseh skupaj jih je bilo več kot trideset. Potok in brežine so razbremenili gum, pohiš-

va, ostankov embalaže od različnih barv, koles, peči, akumulatorjev, polivinila, vzmetnic, avtomobilskih delov in ostale šare, ki v potoku nimajo kaj iskati. S to akcijo se je začel uresničevati projekt "Očistimo potoke od izvira do izliva v reko Krko, Savo, Donavo", za katerega se zavzema RDEG Ivančna Gorica. Čistilna akcija čiščenja potoka Višnjice od Mrzlega polja proti Krki pa je bila prekinjena zaradi močnega zaudarjanja gnojnice, ki se je izlivala v potok.

Ti dve črni odlagališči sta sedaj z veliko truda in dobre volje sanirani. Naj ostaneta čisti za vedno. Pravila lepega vedenja veljajo, da vsak pospravlja za seboj, večje predmete, kot so pokvarjeni pralni stroji, skrinje, hladilniki, itd., pa ekološko oza-veščeni ljudje pripravijo za kosovni odvoz ali pa jih vržejo v za to pripravljene zabojnike. V naravo takšni odpadki gotovo ne sodijo.

P.B.

Nesnaga na divjem odlagališču ob koncu avtoceste

"Hodil po zemlji
"SEVERNA"

sem naši ..."

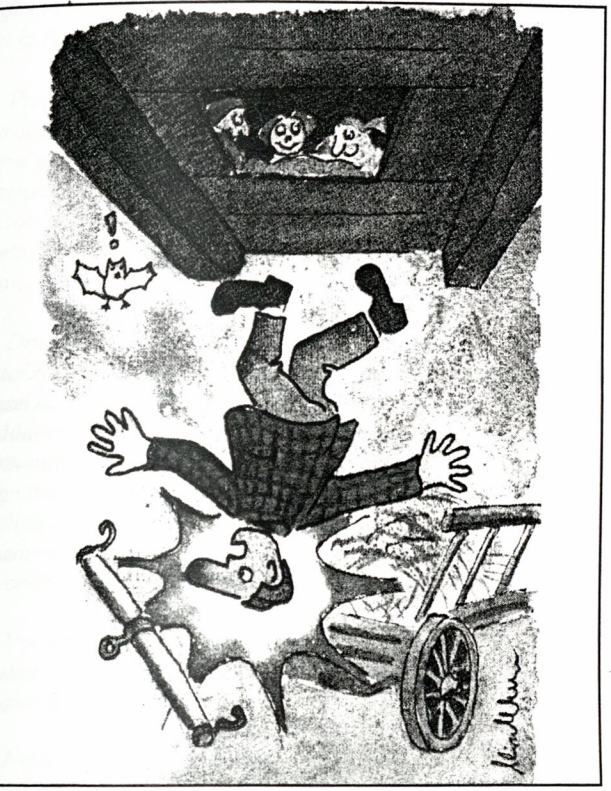
STRAN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN LJUDJE NARAVA IN

ZA DOBRO VOLJO

KAKO SE JE DOLFE NA KOZOLCU LJUBIL

Nekdaj so fantje čez poletje povečini spali na kozolcih in skednjih. Za dekleta je bilo to početje prenevarno, zato so morale spat v koči, pod budnim očesom skrbne matere. A so bile tudi izjeme. Nedaleč od našega občinskega središča je živela mati, ki je povsem zaupala svojim trem hčeram. Dovolila jim je spanje ne domačem kozolcu, v dišečem senu. To so hitro zvovali vaški fantini in hodili nagajat korajžnim dekletom. Nekateri so se pohvalili, da so smeli celo v seno in da so jim bile tam izpolnjene najgloble želje.

To je prišlo na uho tudi Dolfetu, fantu iz sosednje vasi. Pri pričji je sklenil poskusiti redko srečo; taka prilžnost se vendar ne ponuja vsak dan. Ker vas ni bila čisto blizu, je poprosil prijatelja Jožeta, da ga je zvečer z motociklom potegnil v vas, v bližino kozolca. "Čez uro le pridi pome, bom hitro fertig,"

mu je samozavestno naročil Dolfe.

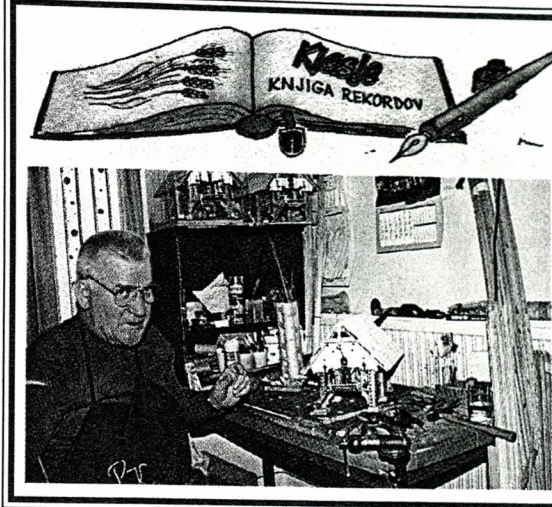
Ob napovedanem času se je Jože vrnil in našel prijatelja Dolfeta na kupu peska, s hudo kislim obrazom.

"Si dobil", ga je pritajeno vprašal. "Dobil, dobil. Toliko sem dobil, da bom imel za lep čas zadosti", mu je odvrnil s stokajočim glasom. Potem je počasi zlezal na motocikel in Jožetu razložil, kaj se mu je primerilo.

V temi je bil srečno prilezel na kozolec in se pritpal v bližino deklet. Že je slišal njihovo vznemirljivo dihanje, ko mu je nenadoma zmanjkalo tal pod nogami - naletel je na odprtino za seno in teletnil pod kozolec. Na nesrečo ga je pri tem še vaga od voza počila po glavi.

V tej vasi Dolfe potem ni več iskal ljubezni - ne na kozolcu ne pod njim.

L.S.

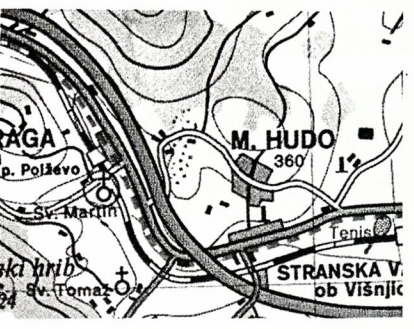
XI. rekord

Karel Puš iz Šentvida je že od mladih nog spoznaval in cenil ljudsko ustvarjalnost in na različne načine pomagal ohranjati sledove bitja in žitja prednamcev. Med dolgoletnim učiteljevanjem v Ambrusu je med drugim zastavil obsežno zbirko narodopisnih ostalin iz Suhe Krajine. Ko mu je pozneje bolezen prekrizala lepo zastavljene načrte, se ni vdal. V grosupeljskem domu starejših občanov, kjer si je našel nov dom, že desetletje preučuje in v pomanjšanem merilu izdeluje slovenske kozolce. Doslej je izdelal že 161 miniaturnih primerkov naše značilne gospodarske arhitekture in jih podaril ustanovam in posameznikom po vsem svetu. Mojstru Korlu čestitamo k rekordu in mu želimo, da bi na ta način še dolgo širil slovensko kulturo v svet, nam in sebi v veselje.

Mojster Karel Puš v svoji etnografski delavnici.

ZANIMIVA KRAJEVNA IN LEDINSKA IMENA

MALO HUDO

Ko sem prvič slišal za Hudo, sem se skoraj prestrašil. Že tako je na svetu hudo, sem pomislil, sedaj pa še ime, ki spominja na hudobijo. A sem se precej potolažil, ko sem na zemljevidu prebral, da imamo le Malo Hudo, Velikega pa ne. Navsezadnje smo lahko še srečni, da je tako - kje pa je danes kakšna občina brez vsega hudega, vas vprašam.

Na Slovenskem imamo malo krajev z enodelnim imenom Hudo, neverjetno veliko pa je krajev z zloženim imenom, npr.: Huda Luknja (luknja je že sama po sebi huda stvar), Hudi Konec, Hudi Graben, Hudi Rogatec in podobno. Marsikje se je v preteklosti, zaradi krajše izgovorjave, drugo ime opustilo, prvi del je pa ostal. Zelo verjetno se je to primerilo tudi našemu naselju, in smo dobili Hudo. Slovanski prednamci so namreč po Rimljanih podedovali veliko cest, ki so jih potem uporabljali še daleč v srednji vek, čeprav so bile zaradi slabega vzdrževanja v hudo slabem stanju. Ena takih se je strmo vzpela tudi na današnji Hujški hrib, zato so temu predelu verjetno rekli Hudi Klanec. Ko so pozneje cesto preložili na ravnicu potoka Višnjice, se je ime Klanec opustilo, Hudo pa je ostalo. Saj veste, kaj pravijo: "Stara navada je železna srajca". Nekaj podobnega se dogaja še dandanašnji - le spomnite se, koliko ljudi Ivančno Gorico poimenuje le z Ivančna. Seveda se imena

sedaj težje opuščajo, zaradi uradnih zapisov in dokumentih.

Tudi ime Malo Hudo je razložljivo. Popotniki so vedeli, da jih čaka pri Višnji Gori še dosti hujši klanec, kot je ta na Hujškem griču, kar je prineslo ime Malo Hudo. Potemtakem bi se morala Višnja Gora imenovati Veliko Hudo, a se ni prijelo. Kdo bi pristal na tako ime, lepo vas prosim.

To je le ena izmed razlag, ki se mi zdi najverjetnejša, ker je dokazljiva in podkrepjena z drugimi primeri te vrste. So pa še drugačna razmišljanja: nekateri ime povezujejo s hudo tlako, drugi pa s hudimi urami, ki se rade razdvajajo na tem griču.

Zanimiva je tudi pripoved o bojevitih Hujcih. Ti so marsikaterega prišleka našeskali in napodili iz vasi, če jim ni bilo všeč. Slednje najbrž ne bo držalo, vsaj za današnji rod vaščanov ne. Bil sem že večkrat med njimi, pa še nisem bežal, res ne.

L. S.

14. JUNIJA SPET S KOLESI PO RIMSKI CESTI

Nedvomno se je prireditev prijela in postala del turistično-rekreativne ponudbe na našem območju. Letos smo se od rimskega kamna na cerkvenem griču v Ivančni Gorici spustili na trideset kilometrov dolgo pot že tretjič in bili spotoma deležni vsega, kar smo pričakovali: telesne sprostitve, dobrega zraka, vesele družine in novega vedenja o naši Dolenjski. Na startu v Ivančni Gorici nam je zaželel srečno pot Avgust Likovnik, predsednik občinske turistične zveze, na cilju, pri dvorskem žerjavu, pa so nas pričakali zastopniki dolenjske turistične zveze. Zadovoljni smo, da se je letošnjega kolesarskega popotovanja

udeležilo mnogo več kolesarjev iz Ivančne Gorice in širše okolice. Nekateri so zmogli s kolesi tudi pot nazaj. Tem še posebej čestitamo. Zahvaljujemo se sponzorjem za pomoč in obpotnim prebivalcem, ki so nas pozdravili in pogostili, zlasti v Gorenji vasi in na Kobiljeku. Nasvidenje čez dvanajst mesecev!

Kolesarska karavana se je za nekaj časa ustavila v Gorenji vasi, po hiši pesnika Miha Kastelica.

Leopold Sever

PODLISTEK

NAŠI KRAJI

ACERVO

V PRETEKLOSTI

LEOPOLD SEVER

SLEDOVI IZ LATENSKE DOBE

Največje arheološko najdišče iz keltskih časov je nedvomno Valična vas, starodavno selišče visoko nad dolino Korkorasa, kakor so tedaj verjetno imenovali reko Krko. Valična vas je eden od lepših primerov postopnega prehajanja starejše železne dobe v mlajšo latensko civilizacijo in potem še naprej v rimsko dobo.

Najvidnejša sled davnega bivanja so ostaline utrjenega gradišča. Gradišče je bilo postavljeno na grebenasti pomol, jugovzhodno od današnje vasi. Podobno kot na Viru so bile tudi tu preudarno izrabljene naravne danosti, dopolnjene z umetnimi nasipi, obzidjem in lesenimi palisadami. Nasipi z ostanki obzidja so lepo vidni, zlasti na južni strani. V primerjavi z Virom, je bila ta prazgodovinska obrambna tvorba precej manjša in kakega pol tisočletja mlajša.

Najdbe, največ jih je iz grobov, so

pretežno iz latenske dobe, torej iz časov, ko so pri nas vladali Kelti, nekaj ostalin pa je iz starejše železne dobe in iz poznejših rimskih časov. Zelo očitni so sledovi pridobivanja železa iz domače železove rude.

Iz razkopanih grobov so potegnili mnoge bronaste okraske (sponke, zapestnice, ogrlice in igle), orožje pa je bilo predvsem železno (sulice, meči, sekire, kladiva in ščiti); na izdelkih iz železa je marsikje opazna kvalitetna keltska obdelava. Izkopavanja so bila povečini divja, zato so mnoge najdbe obšle naše muzeje in za mnoge ne vemo, kje se nahajajo, ali pa samo slutimo njihov izvor. Med najpomembnejše najdbe smemo vsekakor všteti vališko situlo z živalskimi podobami. Velja za našo najmlajšo bronasto vedrico.

Kelti so pustili nekaj ostalin tudi dru-

god po naših krajih vzdolž zg. toka reke Krke, v okolici Višnje Gore, Stične in Šentvida. Tu naj konkretno omenim le virsko gradišče, ki so ga Kelti tudi zaposedli in pustili dokazila v najmlajši poselitveni plasti. Morda jim smemo pripisati tudi III. obrambno obzidje.

Dobro stoletje pred našim štetjem so prazgodovinska gradišča na naših tleh pričela propadati, med njimi tudi naš Vir in Valična vas. Takrat smo namreč postopoma prehajali pod okrilje mogočnega rimskega imperija. Tedaj je prvič na našem ozemlju prevladala nekakšna pravna država z relativnim notranjim mirom. Nevarnosti, zaradi katerih so gradišča nastala, so bile za več stoletij odpravljene in obrambni sistemi so se pričeli sesipati, ker jih ni nihče obnavljal. Nekaj podobnega se je zgodilo mnogo pozneje tudi s protiturškimi tabori, ko je minila turška nevarnost.

Čeprav se Kelti niso kaj prida zadrževali na Viru, imamo tam znano gostilno Keltski hram. Tam se včasih zberemo ljubitelji zgodovine in rečemo kakšno o skrivnostni